

België - Belgique
PB
3500 Hasselt 1
12/867

afgiftekantoor
3500 Hasselt 1
erkenning: P303505

Universiteit Hasselt Magazine

Limburg, creatieve en innovatieve hotspot in Europa
Nieuwe interfacedienst is operationeel
Onderzoeksinstituten kiezen voor duidelijke focus
Levenswetenschappen: een hoogtechnologische speerpuntsector
Strategisch innoveren
Spin-offbeleid van de LRM
Open Innovatie: coördineren van onderzoek via een platform
NV Ondernemerstalent

2007

3

jaargang 2 | 2007

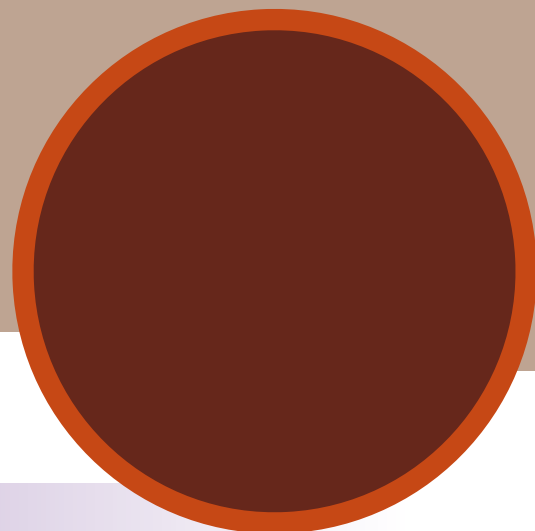
verschijnt viermaal per jaar
januari | april | **juli** | oktober

universiteit
▶▶ hasselt

DOSSIER

Innovatie

INHOUD

EDITO

Innovatie krijgt veel aandacht in het overheidsbeleid. Het draagt bij tot het concurrentievermogen van bedrijven en zo ook tot de groei van de productiviteit en economische ontwikkeling van ons land.

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceerde recentelijk zijn jaarlijkse innovatiebarometer die nagaat hoe het gesteld is met de innovatiekracht van de EU-landen. De meting gebeurt op basis van zeventien indicatoren, waaronder de beschikbaarheid van durfkapitaal, de hoeveelheid kennis die gecreëerd wordt, het aantal innovatieve toepassingen en de intellectuele eigendomsrechten. Op het scorebord staat België op een zesde plaats binnen het Europa van de vijfentwintig. Overheden en bedrijven in de EU investeren in het algemeen veel te weinig in innovatie; gemiddeld 1,9 procent terwijl de Europese regeringsleden bij het akkoord in Lissabon beloofd hadden tegen 2010 drie procent van het bruto binnenlands product in onderzoek te investeren.

Universiteiten zijn een bron van wetenschappelijke vindingen en nieuwe ideeën. Het blijft een probleem dat de kennis vaak onvoldoende naar het bedrijfsleven doorstroomt. De samenwerking tussen bedrijven en universiteiten verloopt in vele gevallen nog te moeizaam.

Om de samenwerking universiteit en bedrijven te bevorderen, werd aan onze universiteit de bestaande interfacedienst met twee medewerkers uitgebreid. Vlaams minister van Economie en Innovatie, Fientje Moerman, heeft hiervoor de komende vier jaar 250.000 euro per jaar extra vrijgemaakt. De (ver)nieuw(d)e dienst is inmiddels volledig operationeel en ondersteunt onderzoekers van de UHasselt en van de Limburgse hogescholen.

Hoe presteert de UHasselt op het vlak van onderzoek en innovatie? We hebben de voorbije jaren de onderzoeksmiddelen voornamelijk geconcentreerd in onderzoeksinstituten, waarvan enkele stevig ingebed werden in belangrijke internationale onderzoeksnetwerken. Ik vermeld het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) met meer dan 100 medewerkers, dat sinds 2000 ook een afdeling van het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC) huisvest in zijn gebouwen. En het Expertisecentrum voor Digitale Media (EDM) dat met meer dan 60 medewerkers mee aan de spits staat in Vlaanderen. EDM is een structurele partner in het Interdisciplinair Instituut voor BreedBand Technologie (IBBT) dat door de Vlaamse Regering opgericht werd. Beide instituten participeren ook sterk in de Kaderprogramma's van de EU. Eind vorig jaar sloot het Biomedisch Onderzoeksinstituut (BIOMED) een samenwerkingsakkoord af met de technologietransferdienst van het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB). VIB zal BIOMED ondersteunen bij de omzetting van de eigen onderzoeksresultaten in producten ten dienste van de patiënt. VIB zal zijn expertise ook mee inzetten bij de realisatie van nieuwe spin-offs van de UHasselt in het domein van de levenswetenschappen.

Deze voorbeelden bewijzen dat ook een kleine universiteit op gebied van onderzoek wel degelijk mee aan de top kan staan. Voorwaarde is wel dat we kiezen voor een duidelijke focus en participeren in internationale netwerken met vermaarde universiteiten en onderzoeksgroepen. Deze netwerken zijn een uitermate efficiënt alternatief voor de concentratie van onderzoeksmiddelen op één plaats, waar zo dikwijls ongenueanceerd voor gepleit wordt. Meer en meer wint trouwens de thesis veld dat het netwerkmodel voor onderzoek efficiënter is dan het concentratiemodel.

De UHasselt heeft zich de jongste jaren sterker gefocust op toegepast wetenschappelijk onderzoek. Onze portefeuille aan contracten voor toegepast onderzoek bedroeg in 2006 zo'n 60 procent van de werkingstoelage. Met andere woorden: voor elke euro rechtstreekse werkingsfinanciering van de overheid verdienen wij 0,60 euro op de markt voor contractonderzoek. Geen enkele andere Vlaamse universiteit komt in deze zelfde sleutel hoger uit dan 50 procent.

Uit dit themanummer mag blijken dat 'Open Innovatie', het concept dat de Amerikaan Henry Chesbrough in 2003 introduceerde, aan onze universiteit althans geen loos begrip is. Samenwerking, kruisbestuiving en interactie is het nieuwe motto. Het ivorentorentijperk ligt duidelijk ver achter ons.

Luc De Schepper | Rector

Inhoud | pagina 2

Edito | pagina 3

Grensverleggend onderzoek voedt de hele innovatieketen | pagina 4-5

Limburg, creatieve en innovatieve hotspot in Europa | pagina 6-7

Nieuwe interfacedienst brengt onderzoekers en ondernemers samen | pagina 8-9

UHasselt wil bijdragen tot de versterking van de kennisinfrastructuur van de regio | pagina 10-12

Wetenschapsparken in volle ontwikkeling | pagina 13

Onderzoeksinstituten kiezen voor duidelijke focus! | pagina 14-17

Universiteit Hasselt is partner van de Vlaamse strategische onderzoeksinstellingen | pagina 18-19

Life sciences, hoogtechnologische speerpuntsector in de innovatieve | pagina 20-21

Limburgse kenniseconomie

Strategisch innoveren: succesvol ondernemen begint nu! | pagina 22-25

Spin-off zoekt manager | pagina 26-27

Innovatie en ondernemerschap aan de Limburgse hogescholen | pagina 28-31

Wetenschapswinkel bouwt brug tussen maatschappij en universiteit | pagina 32

'Meet and Greet' met de top van het bedrijfsleven | pagina 33

NV Ondernemerstalent stimuleert ondernemerschap bij studenten | pagina 34-35

Bizidee belooft beste jong ondernemingsplan in Vlaanderen | pagina 36

Innovatiecentrum Limburg | pagina 37

Open Innovatie: coördineren van onderzoek via een platform | pagina 38-40

Open Innovatie: noodzaak of loze kreet? | pagina 41

Innovatie, ondernemerschap en netwerking | pagina 42

KORT nieuws | pagina 43-46

Colofon | pagina 47

WWW.UHASSELT.BE

Grensverleggend onderzoek voedt de hele innovatieketen

Door Fientje Moerman

Creativiteit en nieuwe ideeën kunnen maar openbloeien in een omgeving die maximale vrijheid geeft aan de onderzoekers. Grensverleggend onderzoek, gebaseerd op de nieuwsgierigheid van de onderzoeker, voedt de gehele innovatieketen. Zonder dit grensverleggend onderzoek zijn geen nieuwe toepassingen mogelijk en kan geen economische en maatschappelijke meerwaarde worden gecreëerd.

De Vlaamse overheid wenst uitdrukkelijk geen 'top-down' beleid te voeren, waarin zij, en zij alleen, bepaalt in welke domeinen onderzoek moet worden gedaan. Een dergelijke aanpak is contraproductief en dus voltooid verleden tijd. We willen alle actoren binnen de Vlaamse Onderzoeksruimte maximale kans op zelfontplooiing geven. 'Bottom-up' is hier het codewoord, zowel bij de academische als bij de industriële actoren.

Innovatieparadox

De innovatieparadox blijft niettemin een belangrijk knelpunt: excellente en internationaal toonaangevende academische onderzoeksresultaten leiden nog te weinig tot economische en maatschappelijke meerwaarde. De cruciale interface tussen de academische en de bedrijfs wereld moet verder worden versterkt. We hebben nochtans al een uitgebreid instrumentarium opgezet:

Fientje Moerman Vlaams minister van Economie en Innovatie: *"We willen alle actoren binnen de Vlaamse Onderzoeksruimte maximale kans op zelfontplooiing geven. 'Bottom-up' is hier het codewoord, zowel bij de academische als bij de industriële actoren."*

- Het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) biedt de universiteiten en de hogescholen in de schoot van de associaties de mogelijkheid om een eigen beleid inzake strategisch basisonderzoek uit te werken. Jaarlijks ontvangt dit IOF 11,5 miljoen euro. Dit kanaal zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.
- De universitaire interfacediensten spelen een belangrijke rol in de vermarkting van de intellectuele eigendomsrechten. Hun werkingssubsidie werd in de laatste twee jaren verdubbeld tot 2,7 miljoen euro. Voor de UHasselt komt daar bovenop een financiële injectie uit het Limburgplan: deze laat toe drie medewerkers aan te trekken voor de eigen interfacedienst.
- De postdoctorale onderzoeksmandaten van het IWT-Vlaanderen bieden onderzoekers de kans om de stap naar de industrie te zetten, bijvoorbeeld voor het oprichten van een spin-off.

Toch blijven er in academische en bedrijfsmiddens hardnekkige vooroordelen bestaan over de 'tegenpartij'. Academische onderzoekers zijn bang dat hun vrijheid verloren gaat als ze met de industrie samenwerken. Bij de bedrijven leeft dan weer de idee dat de academische wereld een ivoren toren is en onderzoek doet dat veel te ver af staat van vermarktbare toepassingen.

Perceptie

Heel wat van deze vooroordelen berusten op een verkeerde perceptie van de realiteit. Een recente studie van de KULeuven geeft immers een zeer positief beeld.

- In 2005 was naar schatting 10 procent van alle O&O-uitgaven in Vlaanderen het gevolg van een samenwerkingsverband tussen industrie en academische wereld. Dit bevestigt de cijfers uit een Europees rapport van 2003: het relatieve aandeel van de bedrijven in de O&O-uitgaven van de Belgische hoger-onderwijsinstellingen bedroeg in dat jaar 10,9 procent. Dit is beduidend hoger dan het Europese gemiddelde dat 6,9 procent was of de 6,3 procent voor de Verenigde Staten.
- In de periode 1991-2004 hebben de Vlaamse universiteiten en onderzoekscentra 101 spin-offs gecreëerd. 54 daarvan kwamen tot stand in de periode 2000-2004.
- Onderzoeksgroepen die een intense samenwerking hebben met de industrie, blijken ook bijzonder performant te zijn in fundamenteel onderzoek.

Het is duidelijk dat de Vlaamse onderzoeksruimte in de goede richting evolueert, maar om onze competitieve positie te verbeteren moet deze trend worden versterkt. De bedrijven, universiteiten, hogescholen en publieke onderzoekscentra dienen, conform het engagement dat ze in 2003 met de ondertekening van het Innovatiepact hebben genomen, hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen. De Vlaamse overheid moet en zal hierin een faciliterende rol blijven spelen.

INTERVIEW

Door Bruno Bamps en Raf Colla

Limburg, creatieve en innovatieve hotspot in Europa

Een gesprek met **Marc Vandeput, gedeputeerde voor Economie**

Creativiteit en innovatie die tot nieuwe ontwerpen, producten of processen leiden, worden steeds vaker beschouwd als een belangrijke bron van economische groei en jobcreatie. Gedeputeerde voor Economie Marc Vandeput: “Volgens internationale studies bepaalt ondernemerschap 33 procent van de economische groei en innovatie 25 procent. In een langetermijnperspectief is dat nog meer. De snelheid waarmee nieuwe producten en diensten worden gelanceerd, heeft in de geglobaliseerde wereld al lang prijszetting, dienstverlening en branding voorbijgesneld als criterium voor het bepalen van de competitiviteit van ondernemingen.”

Ondernemingscreativiteit

“Innovatie is dan ook de enige overlevingskans voor de Limburgse bedrijven om concurrentieel te blijven. De voordelen die de Limburgse ondernemingen kunnen halen uit innovatie zijn immers onmiskenbaar: snellere en grotere marktlancering van nieuwe producten, sterke omzetschommelingen, een groter marktaandeel, een veelvoudig rendement uit investeringen, winstcijfers die 4 procent hoger liggen dan gemiddeld en door dit alles een sterk stijgende tewerkstelling. Na een kostenconcurrentieve en efficiëntiegedreven economie, dient nu de stap gezet te worden naar een innovatieve en hoogtechnologische kenniseconomie vol ondernemingscreativiteit.”

Wereldwijd investeren bedrijven en overheid dan ook veel in innovatie. “De 700

grootste bedrijven besteedden in 2004 meer dan 300 miljard euro aan onderzoek en ontwikkeling. Ook de overheid investeert fors. Zo werd in onze provincie alleen al in het Doelstelling 2-programma 2000-2006 17,6 miljoen euro EFRO-steun toegekend aan technologie- en innovatieprojecten, die allen samen een kostprijs van 60,8 miljoen euro vertegenwoordigen. En ook in de beide grensoverschrijdende Interreg-programma's werden voor 10,3 miljoen euro aan Europese middelen geïnvesteerd in projectontwikkeling ten bedrage van 21,7 miljoen euro”, aldus gedeputeerde Marc Vandeput.

Innovatiecapaciteit

Ondanks deze inspanningen komen diverse onderzoeken tot de vaststelling dat de innovatiecapaciteit van de Limburgse bedrijven en van de Limburgse KMO's in het bijzonder minder

sterk ontwikkeld is in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Het Limburgse aandeel in de Vlaamse toegevoegde waarde bedraagt ongeveer 11 procent. Het aandeel in de bestedingen inzake onderzoek en ontwikkeling van de Limburgse bedrijven bedraagt daarentegen slechts 4,7 procent en het aandeel in de rechtstreekse IWT-steun aan bedrijven slechts 4,8 procent. Gedeputeerde Marc Vandeput: “Limburg dreigt een deel van de economische effecten van de innovatie te missen. Hoewel onze provincie beschikt over een jonge, productieve en hoogopgeleide beroepsbevolking en er durfkapitaal aanwezig is, blijft de beperkte bereidheid om risico's te nemen een knelpunt. Hierdoor sterven vele creatieve ideeën een stille dood. Er is dus een grote behoefte aan een meer motiverende cultuur, meer ambitie en meer ondernemerschap.”

Gedeputeerde voor Economie Marc Vandeput (op de foto samen met rector Luc De Schepper): “Om de rol van de Universiteit Hasselt en de Limburgse hogescholen als regionale kennispoorten te versterken, dient een grote kennisgemeenschap met Euregionaal en Europees profiel te worden gevormd met de onderwijs- en onderzoeksinstellingen van ankerlocaties als Leuven, Eindhoven, Maastricht, Luik, Aken en Keulen.”

Laagdrempelige aanspreekpunten

Uit onderzoek blijkt dat de Limburgse bedrijven de noodzaak om te innoveren inzien. Maar liefst 90 procent van de ondervraagde Limburgse bedrijven bestempelt innovatie als zijnde ‘van levensbelang’ en 57 procent van de respondenten wil de innovatie-inspanningen in de komende jaren opdrijven. Gedeputeerde Marc Vandeput: “Vanuit het beleid willen wij de Limburgovereenkomst inzetten als hefboom, zodat Limburg een inhaalbeweging kan maken inzake innovatieontwikkeling, en ondernemerschap en tewerkstelling in onze provincie worden gestimuleerd. Vooreerst zal van onze provincie een ‘Innovatieprofiel’ worden opgesteld, hetgeen moet resulteren in een duidelijke analyse van de sterke en zwakke punten van de Limburgse innovatie, en moet leiden tot een duidelijke beleidsvisie en een gecoördineerd en geïntegreerd actieplan rond innovatie in Limburg. Verder moet de recent vernieuwde en versterkte Interfacedienst van de Universiteit Hasselt en de Limburgse hogescholen leiden tot een verbeterde samenwerking en interactie tussen onderzoeksinstellingen en bedrijfsleven en de creatie van meer spin-offs.”

“Het nieuwe Limburgse Innovatiecentrum, dat op 25 mei 2007 werd opgericht, wordt een herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt waar de Limburgse bedrijven met al hun innovatieprojecten terecht kunnen voor informatie en ondersteuning. Verder zullen het Innovatiecentrum en de Interfacedienst een katalyserende en coördinerende rol spelen bij grensoverschrijdende projecten. Tenslotte moeten wetenschapsparken en hoogwaardige bedrijventerreinen in Diepenbeek, Hasselt en Waterschei ruimte bieden aan hoogtechnologische bedrij-

ven die zich in Limburg willen vestigen. Met de projecten uit de Limburgovereenkomst willen wij ook het innovatieve vermogen van de industriële sector op een hoger niveau tillen, wat absoluut noodzakelijk is voor de verankering en regionale binding van industriële activiteiten in Limburg. Dit is belangrijk, aangezien de Limburgse maakindustrie nog steeds verantwoordelijk is voor 80.000 jobs of één derde van de totale tewerkstelling in onze provincie.”

Toekomstgerichte speerpuntsectoren

Naast het stimuleren van de innovatie bij individuele ondernemingen, trachten we ook het gehele economische profiel van Limburg verder te innoveren door te focussen op een aantal kennisintensieve en toekomstgerichte speerpuntsectoren. Gedeputeerde Marc Vandeput: “De voorbije jaren zijn wij er, met Europese steun in het kader van het Doelstelling 2-programma en de Interreg-programma's, in geslaagd om bestaande onderzoekscentra uit te bouwen tot ‘centers of excellence’, zoals het Verpakkingscentrum, WTCM, de cel kunststoffen van de KHLIM, IMO en IMOMEC en het Proefcentrum voor Fruitteelt, en om nieuwe onderzoekscentra op te richten, zoals het testcentrum Flanders' Drive en het Vlaams Instituut voor de Mobiliteit. Om het innovatievermogen van het Limburgse economisch weefsel verder te versterken, willen wij de komende periode op dit elan verder gaan. Zo onderhandelen wij momenteel over de oprichting van een Kennisinstituut Bouw en zal met het actieplan ‘life sciences’, dat naar aanleiding van de Ronde Tafel Levenswetenschappen recent werd voorgesteld, een incubatorgebouw en een life sciences-cluster worden gerealiseerd op het Wetenschapspark Diepenbeek.”

Euregionaal én Europees profiel

Voor een verhoging van het Limburgse innovatievermogen is niet enkel een voorwaarden-scheppend provinciaal beleid noodzakelijk, maar is tevens grensoverschrijdende samenwerking tussen onderzoeksinstellingen, hoogtechnologische bedrijven en intermediaire organisaties in Euregioverband een must. Gedeputeerde Marc Vandeput: “Vroeger kon innovatie geïdentificeerd worden met één persoon of één bedrijf. Nu wordt veel meer via netwerken geïnnoveerd. Om de rol van de Universiteit Hasselt en de Limburgse hogescholen als regionale kennispoorten te versterken, dient een grote kennisgemeenschap met Euregionaal en Europees profiel te worden gevormd met de onderwijs- en onderzoeksinstellingen van ankerlocaties als Leuven, Eindhoven, Maastricht, Luik, Aken en Keulen.”

“Zulke grensoverschrijdende kennisgemeenschap is immers essentieel voor het krijgen van voldoende kritische massa, zowel financieel als inzake kennis. Intensieve samenwerking is ook de ideale biotoop voor het ontstaan van nieuwe excellentiecentra en hoogtechnologische topinstituten en -netwerken. Wij hebben in dat verband reeds goede ervaring opgedaan met succesvolle Interreg-projecten als ‘Strategisch innoveren’, ‘Alma Grid’, ‘Transcend’ en ‘Biosmile’. Daarom willen wij voor de komende periode de Europese middelen in het kader van de nieuwe Interreg- en Doelstelling 2-programma's en het Zevende Kaderprogramma, dat een Europese onderzoeksruimte beoogt, maximaal aanwenden om op de ingeslagen weg verder te gaan.”

Nieuwe interfacedienst brengt onderzoekers en ondernemers samen

Door Ingrid Vrancken

Valorisatie van academisch onderzoek is een hot item binnen het Vlaamse wetenschapsbeleid en een uitdaging voor elke universiteit. Daarom heeft Vlaams minister van Economie en Innovatie, Fientje Moerman, voor de volgende vier jaar 250.000 euro per jaar extra vrijgemaakt om de interfacedienst van de Universiteit Hasselt nieuw leven in te blazen. De (ver)nieuw(d)e dienst is inmiddels volledig operationeel en ondersteunt onderzoekers van de UHasselt en van de Limburgse hogescholen.

Het doel van de interfacedienst is de transfer van kennis en technologie naar bedrijven te stimuleren en de onderzoekers te begeleiden bij het vermarkten van hun kennispotentieel. Hiervoor zal de interfacedienst zijn beleid op twee niveaus uitwerken. "Aan de ene kant zijn we een centraal aanspreekpunt voor onderzoekers en bedrijven: zo vormen we een brug tussen deze twee werelden. Aan de andere kant willen we onderzoekers stimuleren om patenten aan te vragen en spin-offs te starten. Hierbij willen we maximale steun verlenen, door bijvoorbeeld juridisch advies te geven", vertellen Ann-Pascale Bijmens en Elke Piessens, de twee nieuwe medewerkers van de interfacedienst.

Loket voor bedrijven en onderzoek

De interfacedienst zal deze doelstellingen op verschillende manieren invullen. Zo is het essentieel dat de bedrijfswereeld op de hoogte is van het onderzoek in Limburg. Veel bedrijven willen wel innoveren, maar weten niet dat er aan de UHasselt en aan de Limburgse Hogescholen heel wat kennis en technologie aanwezig is waarvan zij gebruik kunnen maken. "Onze taak bestaat erin om dit onderzoekspotentieel verder bekend te maken bij de bedrijven, in het bijzonder de Limburgse KMO's. Hiervoor zullen we samenwerken met externe actoren met een uitgebreid netwerk in de bedrijfswereeld", aldus Louis Ercken. Elke Piessens vult aan: "Daarnaast willen

we de onderzoekers bewust maken van de mogelijke industriële toepassingen van de kennis en technologie die zij ontwikkelen. Met andere woorden, we zullen de partners van de Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg ondersteunen bij het onderhandelen, opstellen en afsluiten van contracten. Hierbij richten wij onze aandacht voornamelijk op een correcte prijszetting en een regeling van de eigendomsrechten. Ook trachten we project- en subsidieaanvragen van de partners van de Limburgse Associatie te ondersteunen en te vergemakkelijken. Hiervoor zullen we nauw samenwerken met de Dienst Onderzoekscoördinatie en de respectievelijke verantwoordelijken in de Hogescholen."

Patentbeleid

Verder staat de interfacedienst in voor de rechtstreekse valorisatie van het onderzoekspotentieel. Ann-Pascale Bijmens: "Dat doen we onder andere door een patentbeleid uit te stippelen. In de toekomst zullen we korter op de bal spelen als er zich patentmogelijkheden voordoen. Hiervoor zullen we actief 'scouten' binnen de universiteit en de hogescholen. Bovendien zullen we, waar nodig, de patentaanvragen professioneel opvolgen in samenwerking met externe octrooigemachtigden. Op die manier willen we komen tot een portefeuille van patenten, waarvoor we mits betaling licenties zullen verlenen aan industriële partners."

Spin-offs

"We hebben ook een belangrijke opdracht in de creatie en ondersteuning van spin-offs. Hiervoor hebben we een intensief samenwerkingsverband met de Limburgse Reconversie Maatschappij (LRM), die onder andere het risicokapitaal verschaft. Spin-offs die nieuwe consulting-activiteiten of producten aanbieden, helpen we onder meer door samen een businessplan op te stellen, hen juridisch en financieel advies te verlenen, enz."

Met de oprichting van enkele spin-offs in de nabije toekomst, mogen we zeker stellen dat de UHasselt op dit moment aan een inhaalmanoeuvre bezig is. Het is duidelijk dat de inspanningen vanwege overheid, LRM en UHasselt de eerste vruchten afwerpen. Ann-Pascale Bijmens en Elke Piessens besluiten: "Het staat buiten kijf dat de onderzoekers de centrale rol blijven spelen. Een goed contact met de basis is immers onontbeerlijk om successen te boeken!"

Louis Ercken (links), **Ann-Pascale Bijmens** (midden) en **Elke Piessens** (rechts):

"Wij willen de onderzoeks- en bedrijfswereeld dichter bij elkaar brengen."

<http://www.uhasselt.be/interfacedienst>

Oprichting van een spin-off fonds

De oprichting van nieuwe spin-offbedrijven door de universiteiten is een parameter voor de bepaling van de IOF-middelen van de universiteit. De nieuwe IOF-reglementering voorziet dat spin-offbedrijven enkel worden aangerekend indien er een rechtstreekse inbreng is door de universiteit van immateriële activa en eventueel van financiële middelen. Om die reden en om de financiële participatie van de UHasselt aan die spin-offs mogelijk te maken, heeft de Raad van Bestuur de creatie van een spin-off-fonds, ter waarde van 500.000 euro goedgekeurd.

Contact

Ann-Pascale Bijmens, coördinator interfacedienst
Tel.: 011 26 80 17
E-mail: annpascale.bijmens@uhasselt.be

Elke Piessens, medewerker interfacedienst
Tel.: 011 26 80 26
E-mail: elke.piessens@uhasselt.be

Louis Ercken, medewerker interfacedienst
Tel.: 011 26 84 05
E-mail: louis.ercken@uhasselt.be

INTERVIEW

“UHasselt wil bijdragen tot de versterking van de kennisinfrastructuur van de regio: innovatie is hierbij een sleutelwoord”

Interview met **Paul Janssen, voorzitter Onderzoeksraad**

Het voorbije jaar keurde de Raad van Bestuur een nieuw onderzoeksbeleidsplan goed. Er waren verschillende redenen om het bestaande beleidsplan te herschrijven: nieuwe uitdagingen binnen de universiteit en de associatie, een veranderde onderzoeksomgeving en nieuwe financieringsmechanismen. “Het werd een plan met een aantal concrete onderzoeksdoelstellingen, maar de universiteit blijft wel trouw aan haar eerder ontwikkeld speerpuntenbeleid”, zegt prof. dr. Paul Janssen, voorzitter Onderzoeksraad, in een gesprek met de redactie.

Waarom kwam er een nieuw onderzoeksbeleidsplan?

“Binnen de UHasselt is de onderzoeksomgeving in de voorbije jaren erg gewijzigd: door de sterke groei van de onderzoeksinstituten stijgt het aantal onderzoekers. Maar dat is niet de enige reden om het onderzoeksbeleidsplan te actualiseren. De onderzoeksondersteuning van onze opleidingen heeft stimuli gekregen door de start van enkele nieuwe masters. Verder zijn er enkele nieuwe instituten opgericht, waaronder IMOB en KIZOK. Een ander belangrijk gegeven

is de associatie van de UHasselt met de XIOS Hogeschool en de Provinciale Hogeschool Limburg binnen de Limburgse Associatie. De academisering van de (twee cycli) opleidingen binnen XIOS en de PHL is een nieuwe uitdaging. Het organiseren en verder uitbouwen van het wetenschappelijk onderzoek betekent dat zowel de UHasselt als de XIOS en de PHL een aantal duidelijke onderzoeksdoelstellingen moeten waar maken. Ten slotte zijn er een aantal nieuwe financieringsmechanismen voor onderzoek vastgelegd door de Vlaamse overheid,

zoals het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF), de Odysseus-, de Methusalem-, en de Herculesmiddelen. Deze middelen zijn een welkome aanvulling op de middelen van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF). En ook de tUL-impulsfinanciering heeft gezorgd voor een belangrijke groei van het onderzoekspotentieel. Nieuwe middelen betekenen nieuwe mogelijkheden en geven de gelegenheid om de onderzoeksdoelstellingen bij te stellen.”

Door Mark Smeyers

Paul Janssen, voorzitter Onderzoeksraad UHasselt

Welke zijn de voornaamste krachtlijnen van dit nieuwe onderzoeksplan?

“Het plan reikt het strategisch kader aan waarbinnen zowel de (grote) onderzoeksinstituten als de (kleinere) onderzoeksgroepen hun onderzoeksactiviteiten kunnen ontwikkelen. De bedoeling is ervoor te zorgen dat de inzet van de middelen die de universiteit aan onderzoek besteedt, resulteert in uitstekend onderzoek dat de internationale toetsing doorstaat. Op die manier wil de UHasselt haar positie op de erg competitieve onderzoeksmarkt versterken. Met dat onderzoek wil de universiteit ook bijdragen tot de versterking van de kennisinfrastructuur van de regio: innovatie is hierbij een sleutelwoord.”

Is het speerpuntenbeleid nog steeds een belangrijk uitgangspunt?

“Jazeker. Het onderzoeksbeleid van de UHasselt is er op gericht dat een belangrijk deel van de middelen ingezet wordt in een aantal speerpunt domeinen, die zich binnen de instituten situeren. Door concentratie kan ook een kleine universiteit de nodige kritische massa bijeenbrengen die nodig is om een speler te zijn op het internationale wetenschapsforum.”

“De UHasselt is voor deze strategische keuzes enkele jaren geleden uitdrukkelijk gefeliciteerd door een internationale commissie, de commissie Van Duynen, die in opdracht van de VLIR het onderzoeksbeleid van de Vlaamse universiteiten heeft geëvalueerd.”

Kunt u even de voornaamste doelstellingen aangeven?

“In het nieuwe onderzoeksbeleidsplan hebben we gekozen voor zo concreet mogelijke doelstellingen. Daardoor wordt het makkelijker om na te gaan of de onderzoeksresultaten beantwoorden aan de beoogde doelstellingen. Op een rijtje zijn de doelstellingen:

- sterke onderzoeksgroepen rond speerpunt domeinen uitbouwen en laten doorgroeien;
- de deelname aan het extern gefinancierd fundamenteel onderzoek verhogen, onder meer het verwerven van FWO-projecten;
- output van goede kwaliteit halen door het creëren van een aantrekkelijke onderzoeksomgeving voor jonge doctorandi;
- het verder versterken van onderzoeksnetwerken door samenwerking met universiteiten in binnen- en buitenland en met de strategische onderzoeksinstellingen zoals IMEC, IBBT, VIB en VITO;
- het uitbouwen van onderzoek in associatieverband; de associatiefaculteiten uitbouwen tot gangmakers van de academisering;
- de interne evaluatie van onderzoeksactiviteiten verder organiseren;
- een bijdrage leveren aan de kennismaatschappij door de uitbouw van een krachtvolle interfacedienst;
- initiatieven nemen op het vlak van wetenschapscommunicatie en het verhogen van de aandacht voor science sharing in samenwerkingsprojecten met ontwikkelingslanden.”

Beschikt de universiteit over voldoende financiële middelen om deze doelstellingen te halen?

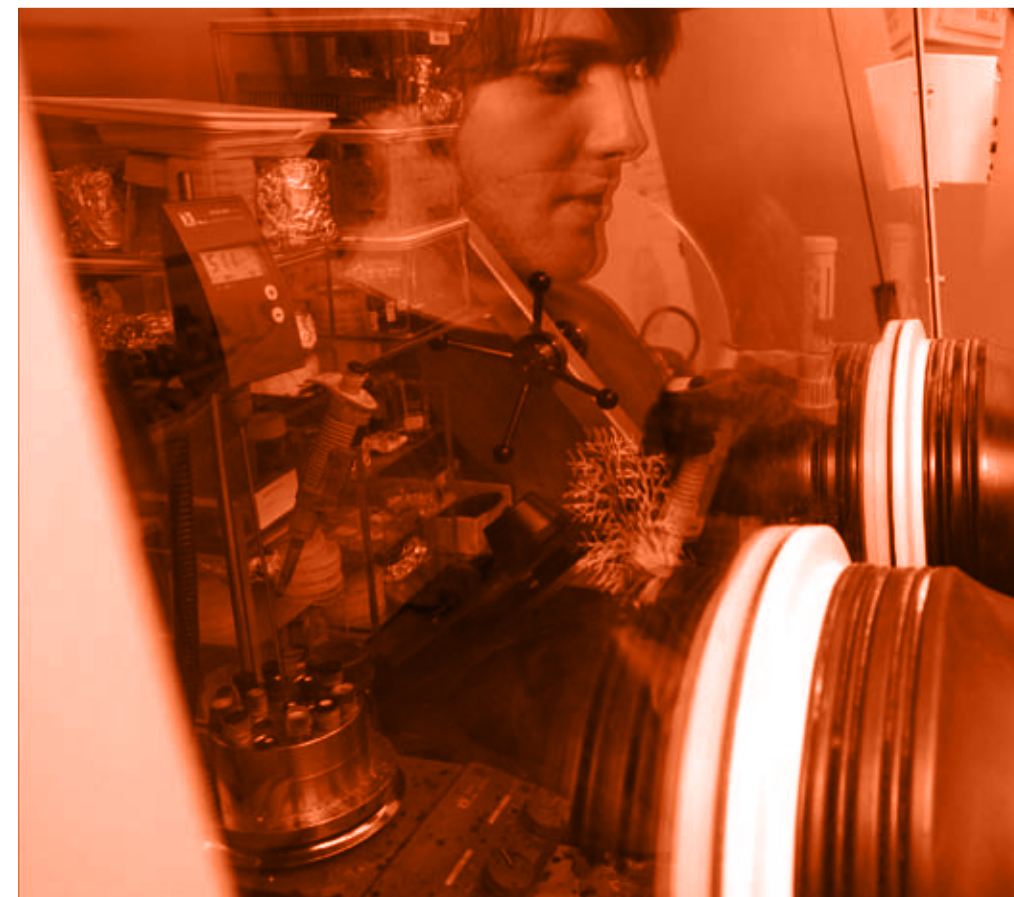
“Wat het fundamentele onderzoek betreft is er het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF). De groepen kunnen de middelen die zij – op competitieve wijze – verwerven binnen het BOF aanvullen met extern verworven middelen (bijvoorbeeld FWO-middelen, middelen van federale onderzoeksprogramma’s zoals de Inter-universitaire Attractie Polen (IAP). De BOF-middelen hebben we sedert vorig jaar aanzienlijk aangevuld met middelen verworven – op de eigen begroting – via de fiscale ristoro (de universiteit recupereert 65 procent van de bedrijfsvoorheffing op de salarissen van onderzoekers, deze middelen zijn expliciet bedoeld voor onderzoek). Dankzij deze ristoro kunnen we vooropgestelde onderzoeksdoelstellingen beter financieel onderbouwen.”

“Met de IOF-middelen kan de universiteit een belangrijk deel van de loonkosten van enkele postdoctorale navorsers in de grote instituten financieren. De idee achter het IOF is dat de aanwezigheid van extra postdoctorale navorsers binnen de instituten meer tijd en ruimte creëert om werk te maken van kennis-transfer naar de bedrijven; kortom het IOF geeft een extra innovatie-impuls.”

“Ten slotte heeft de tUL-impulsfinanciering gezorgd voor een versterking van de onderzoekscapaciteit, vooral in de domeinen informatica en biomedische wetenschappen.”

Zijn er al initiatieven genomen ter uitvoering van het beleidsplan?

“Zeker. Verleden jaar hebben vier onderzoeksinstituten hun strategieplan voorgesteld aan de Onderzoeksraad. In dat plan geven ze hun concreet antwoord op

de vraag naar focusering van hun onderzoek. Daardoor kunnen ze onderzoekers en middelen samenbrengen rond een beperkt aantal onderzoeksthema’s.”

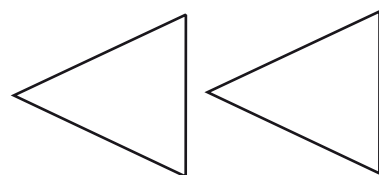
“De Onderzoeksraad heeft meegewerkt aan het nieuw doctoraatsreglement. In dat reglement wordt veel aandacht besteed aan het optimaliseren van de begeleiding van de doctorandi, de verwachting is dat dit ook zal leiden naar een verhoogde wetenschappelijke output. Het meest recente initiatief is de opstart van een doctoraatsfonds: jonge vorsers kunnen worden aangetrokken op basis van hun intrinsieke kwaliteit, eerder dan via een goedgekeurd project.”

“Ook wil ik graag nog even terugkomen op de samenwerking in associatieverband, de associatiefaculteiten zijn operationeel en hebben een onderzoeksplan klaar. Ook zij hebben gekozen voor speer-

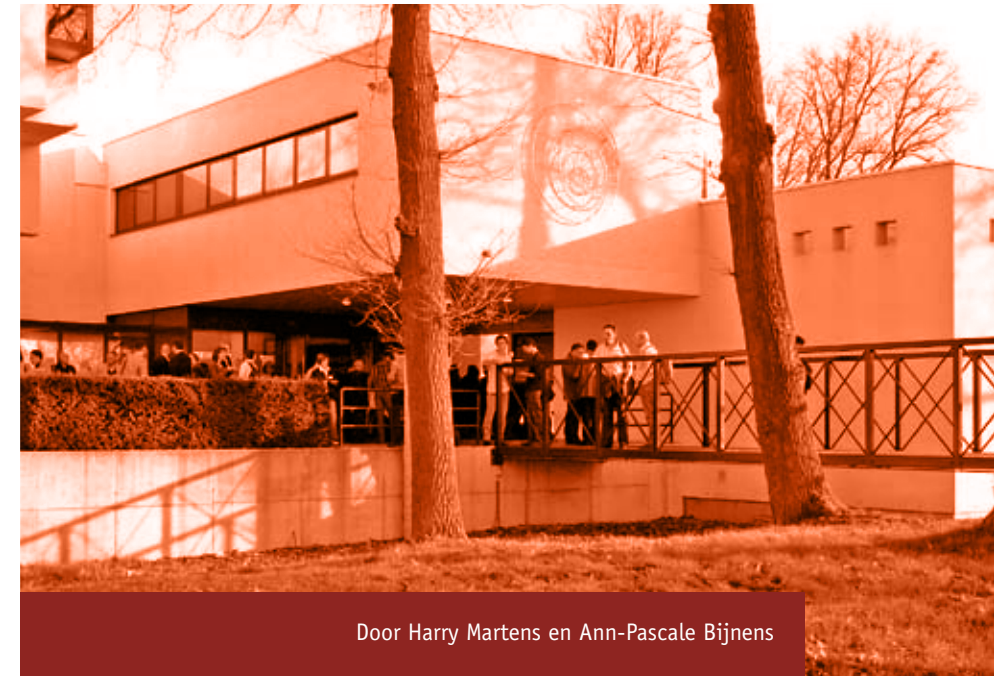
punten, met ArcK - hun onderzoeksgroep rond architectuur en kunsten – als jongste telg.”

Heeft het plan al geleid tot concrete resultaten?

“Het omgekeerde zou jammer zijn. Zowel op het vlak van het niet-gerichte (fundamenteel) als gericht (toegepast) onderzoek zien we een groei in zowel het aantal aanvragen als in het aantal goedgekeurde projecten. De toegenomen middelen laten ons toe om meer onderzoekers aan te trekken. Op het vlak van valorisatie wordt volop gewerkt aan de oprichting van enkele nieuwe spin-off-bedrijven.”

Wetenschapsparken vormen een belangrijk instrument bij het stimuleren van een kennisintensieve economie. Door de bedrijvigheid die op wetenschapsparken ontstaat, wordt innovatief onderzoek op een visibele manier omgezet in economische activiteit en tewerkstelling.

Door Harry Martens en Ann-Pascale Bijlens

Wetenschapsparken in volle ontwikkeling

Vestigingsfaciliteiten voor startende hightechbedrijven

Startende hightechbedrijven hebben specifieke behoeften waarvoor klassieke bedrijventerreinen niet optimaal zijn uitgerust. Vanuit de Wetenschapsparken worden aan deze jonge bedrijven vestigingsfaciliteiten en logistieke ondersteuning op maat aangeboden. Daardoor zijn de overlevings- en groeikansen van deze jonge ondernemingen aanzienlijk groter. Talrijke voorbeelden hebben ondertussen bevestigd dat deze aanpak loont.

Wetenschapspark Diepenbeek

Het eerste Wetenschapspark in Limburg dateert van 1989 en is het resultaat van een samenwerking tussen de Provincie Limburg, de gemeente Diepenbeek, de UHasselt en de POM-Limburg. De terreinen zijn gelegen in Diepenbeek, in de onmiddellijke omgeving van de universiteit en de Limburgse hogescholen. Deze ligging stimuleert de samenwerking tussen de onderzoeks- en bedrijfswereld. Tot nog toe werden twee fases ontwikkeld. Tezamen bestrijken zij een oppervlakte van 11 hectare. De plannen voor fase 3 zijn momenteel in een ver gevorderd stadium en staan voor een additionele oppervlakte van 5 hectare.

Om zowel in te spelen op de noden van groeiende als startende ondernemingen, worden er naast terreinen ook gebouwen aangeboden. De nv Wetenschapspark Limburg heeft

namelijk op een aantal kavels gebouwen gerealiseerd waarin op een flexibele wijze ruimtes kunnen worden gehuurd. Zo bestaat er de mogelijkheid om kantoren en laboratoriumruimten te huren in een ‘incubatorgebouw’ waar ook een dienstenpakket beschikbaar is. Daarnaast kunnen de bedrijven zich ook vestigen in een ‘doorgangsgedouw’, of in één van de andere grotere gebouwen zonder dienstenpakket. Ten slotte kunnen bedrijven ook een eigen kavel kopen op het wetenschapspark.

Op dit moment zijn er een 20-tal bedrijven, waaronder enkele spin-offs van de Limburgse unief, gevestigd op het wetenschapspark. Daarnaast bevinden er zich ook enkele onderzoeksinstituten van de UHasselt en wordt er op dit ogenblik het Technologiecentrum van de KHLim en XIOS gebouwd. Dit wordt vanaf volgend academiejaar in gebruik genomen door een 7-tal onderzoekscellen van deze hogescholen. Bovendien bestaan er plannen om een nieuw incubatiecentrum voor biotechbedrijven te bouwen. Tezamen biedt het Wetenschapspark op dit ogenblik tewerkstelling aan ongeveer 650 personen.

Andere initiatieven

Naast het Wetenschapspark aan de Universiteit Hasselt zijn er in Limburg nog andere initiatieven ontwikkeld (of in ontwikkeling) om jonge bedrijven aangepaste vestigings-

mogelijkheden te bieden.

Zo is vanaf 1999 op de vroegere Philipssite in Hasselt de ‘Researchcampus’ gerealiseerd, een terrein van 16 hectare dat ingericht is als een groene campus met hoogwaardige architectuur en gemeenschappelijke faciliteiten. Ook deze campus is een aantrekkelijke site voor bedrijven van de nieuwe kenniseconomie. Op dit moment hebben zich er al een 30-tal bedrijven gevestigd met in totaal 900 werknemers.

Wetenschapspark Waterschei

De Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) en het stadsbestuur van Genk hebben in 2006 een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van het mijnterrein van Waterschei. LRM verkocht het 97 hectare grote mijnterrein van Waterschei aan het stadsbestuur, dat als nieuwe eigenaar een actieve rol wil opnemen in de ontwikkeling van de site tot hoogwaardig bedrijvenpark. Op dit terrein komt ook een wetenschapspark van 20 hectare dat uitgebouwd wordt door de Leuvense én de Limburgse Associatie. Zo zullen de ‘United Brains van Limburg’ meewerken aan de kenniseconomie en economische groei en welvaart creëren.

Meer info:

www.wetenschapsparklimburg.be
www.researchcampushasselt.be
www.genk.be

Onderzoeksinstituten kiezen voor duidelijke focus

'Columbus had er één. Wij hebben er acht.' Met die slogan trekt de Universiteit Hasselt de aandacht van de bedrijfs-wereld. Versterking van onderzoekseenheden is al geruime tijd een uitgesproken beleidsdoelstelling van de UHasselt. De onderzoeksinstituten vormen de spil van het onderzoek binnen onze unief. Zij verwerven dan ook belangrijke financiële middelen om expertise op te bouwen rond speerpunten. En op deze opgebouwde expertise kunnen ook KMO's en bedrijven een beroep doen. Want naast fundamenteel onderzoek voert de universiteit ook toegepast onderzoek uit in samenwerking met industriële partners.

Door Ingrid Vrancken

HET EXPERTISECENTRUM VOOR DIGITALE MEDIA EDM

Het EDM is sinds 1987 actief in de informatie- en communicatietechnologie (ICT) en is inmiddels uitgegroeid tot een onderzoekscentrum met ruim 80 medewerkers, waaronder een 15-tal doctoraatsstudenten. EDM verricht onderzoek in drie specialisatiegebieden, met name human-computer interaction; multimedia- en communicatietechnologie; en computer graphics. Binnen dit gespecialiseerde kader werkt het EDM aan Europese, nationale, regionale en interne onderzoeksprojecten.

Het EDM participeert in het Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie (IBBT), het Vlaams strategisch onderzoekscentrum voor ICT. Dit partnership heeft geleid tot een beduidende groei van het EDM, o.m. dankzij het door bedrijfsleven en maatschappij gestuurde onderzoeksprogramma van het IBBT.

www.edm.uhasselt.be

COLUMBUS
HAD
ER ÉÉN,
WIJ
HEBBEN
ER
ACHT.

PRAKTIJKGERICHT INNOVATIEF ONDERZOEK VOOR ONDERNEMINGEN DIE KIEZEN VOOR DE TOEKOMST

Voor wetenschappelijk onderzoek van topkwaliteit hoeft u niet ver te gaan. De Universiteit Hasselt doet immers veel meer dan enkel jongeren opleiden. Ook onderzoek speelt een belangrijke rol binnen onze unief. Maar liefst acht onderzoeksinstituten, goed voor meer dan 300 onderzoekers, zijn verbonden aan onze universiteit. En de opgebouwde expertise? Daar kunnen alle KMO's en bedrijven via contractonderzoek en consultancy een beroep op doen.

universiteit
hasselt
UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST

INFO: MARK SMEYERS, TEL. 011 26 80 02, MARK.SMEYERS@UHASSELLT.BE, WWW.UHASSELLT.BE/ONDERZOEK/INSTITUTEN

HET INSTITUUT VOOR MATERIAALONDERZOEK IMO

Het IMO, opgericht in 1990, verenigt fysici en chemici actief in het domein van de 'materialen'. Het moderne materiaalonderzoek is zeer multidisciplinair: daarom worden onderzoeksvragen vanuit verschillende invalshoeken benaderd. IMO doet samen met IMOMEC – de binnen IMO opererende divisie van IMEC – onderzoek in het domein materialen voor elektronica; opto-elektronica; en bio-elektronica en nanotechnologie. Dit onderzoek omvat zowel fundamenteel onderzoek (30 procent) als toegepast onderzoek (70 procent) en wordt uitgevoerd in het kader van onderzoeksprojecten. Momenteel werken er bij IMO ruim 100 medewerkers waarvan een 30-tal onderzoekers en zo'n 55 doctoraatsbursalen.

www.imo.uhasselt.be

HET BIOMEDISCH ONDERZOEKINSTITUUT BIOMED

Het BIOMED werd op 1 januari 1999 opgericht en bundelt de expertise van het vroegere Dr.L. Willems-Instituut vzw en de onderzoeksactiviteiten van de faculteit geneeskunde. BIOMED verricht wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening in het domein van de Life Sciences. Het onderzoek wordt toegespitst op twee kerndomeinen, met name het neuro-inflammatoir onderzoek - met bijzondere focus op de ziekte multiple sclerose - en de ontwikkeling van biosensoren in samenwerking met IMO. Onderzoekers uit drie onderzoeksgroepen (immunologie-biochemie, cel- en neurofysiologie en morfologie) werken samen in het onderzoeksinstituut. Bij BIOMED werken zo'n 80 medewerkers: 35 onderzoekers, 25 doctoraatsbursalen en ruim 20 laboranten.

BIOMED sloot op 6 oktober 2006 een samenwerkingsakkoord af met de technologietransferdienst van het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB). VIB zal BIOMED ondersteunen bij de omzetting van de eigen onderzoeksresultaten in producten ten dienste van de patiënt. VIB zal zijn expertise ook mee inzetten bij de realisatie van nieuwe spin-offs van de UHasselt in het domein van de Levenswetenschappen.

www.biomed.uhasselt.be

HET CENTRUM VOOR MILIEUKUNDE CMK

Het CMK is een multidisciplinair kenniscentrum dat opgericht werd in maart 1997. Deskundigen uit verschillende UHasselt-vakgroepen werken samen aan milieuproblemen over de grenzen van hun discipline heen. De deelnemende onderzoekers komen uit de biologie, chemie, economie, recht en fysiologie. Milieuproblemen zijn immers altijd multidisciplinair en worden daarom best als zodanig onderzocht. CMK telt een 50-tal medewerkers waarvan de helft een doctoraatsbeurs heeft.

De mogelijkheden tot duurzaam gebruik en sanering van metaalverontreinigde gronden worden onderzocht door de groepen Milieubiologie, Toegepaste Scheikunde en Economie-Recht. Op laboratoriumschaal en in grootschalige veldexperimenten wordt onderzocht welke gewassen metalen aan de bodem kunnen onttrekken en tegelijkertijd een niet-verontreinigd economisch valoriseerbaar product opleveren. Dit project besteedt in ruime mate aandacht aan de baten van bodemsanering in het geval van vervuilde landbouwgebieden. De (maatschappelijke) kosten-batenanalyse van bodemsanering, met toepassingen voor woonwijken, industriezones en brownfields van bodemsanering is voor de groep Economie-Recht een belangrijke topic. De biologische onderzoeksgroepen hebben veel aandacht voor biodiversiteit en de effecten van menselijke activiteiten op deze biodiversiteit in terrestrische en aquatische ecosystemen.

www.cmk.uhasselt.be

www.imob.uhasselt.be

HET INSTITUUT VOOR MOBILITEIT **IMOB**

Het IMOB is een onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoeksinstituut, verbonden aan de Universiteit Hasselt. Het Instituut werd opgericht in 2003. Het huidige personeelskader telt ongeveer 45 medewerkers, waarvan een 25-tal onderzoekers. Op korte tijd heeft IMOB heel wat expertise verzameld op vlak van fundamenteel en toegepast onderzoek in de domeinen verkeersveiligheid en mobiliteit. De missie is 'duurzame oplossingen uit te werken voor problemen in de domeinen van mobiliteit en verkeersveiligheid'. Dit doet het onderzoeksinstituut door actief te participeren in (inter)nationale wetenschappelijke onderzoeksprojecten en door een bevoorrechte positie op te bouwen met vooraanstaande spelers in het domein van mobiliteit en verkeer (zoals overheden, politiediensten, belangenverenigingen, enz.).

Onderzoek binnen IMOB is erop gericht kennis over mobiliteit en verkeersveiligheid te verbeteren. Hiervoor concentreert het instituut zich op vier programmalijnen. Het mobiliteitsonderzoek focust op de programmalijnen 'verplaatsingsgedrag' en 'multimodaal vervoer'. Op het terrein van de verkeersveiligheid wordt onderzoek verricht op enerzijds macroscopisch en anderzijds micro- en mesoscopisch niveau.

HET KENNISCENTRUM VOOR ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE **KIZOK**

KIZOK werkt sinds 2005 vooral rond ondernemerschap en innovatie in KMO's en familiebedrijven. Het toekomstig economische en bedrijfskundige onderzoek (o.m. 15 doctoraatsprojecten) situeert zich met name in twee, nauw met elkaar verweven onderzoeksprogramma's. Het eerste onderzoeksprogramma richt zich op bedrijfskundige en micro-economische aspecten van ondernemingen. Binnen dit programma wordt onderzoek verricht op het vlak van verschillende regionaal-economische indicatoren, en dit in nauw overleg met de diverse Limburgse economische en maatschappelijke actoren. Het tweede onderzoeksprogramma richt zich op de (complexe) relatie tussen bedrijf en 'zijn omgeving'. De synergie die teweeg kan worden gebracht door de wisselwerking tussen de twee onderzoeksprogramma's, is een belangrijk pluspunt en biedt tal van interessante toekomstperspectieven voor KIZOK.

www.kizok.uhasselt.be

HET CENTRUM VOOR STATISTIEK **CENSTAT**

CenStat is uitgegroeid tot het grootste centrum in zijn soort in België. Het verzorgt expertise in statistisch onderzoek, onderwijs en dienstverlening. In de theoretische (mathematische) statistiek wordt onderzoek verricht in onder meer volgende domeinen: bootstrap methoden, smoothing technieken, gecensureerde data, asymptotische theorie. Voorbeelden van onderzoeksgebieden in de toegepaste statistiek zijn longitudinale metingen, clustered data, onvolledige gegevens, multivariate gegevens, klinische studies, epidemiologische studies. Het fundamenteel onderzoek in de wiskundige en toegepaste statistiek vormt de basis om problemen uit de praktijk te analyseren. Voorbeelden zijn: analyse van gegevens uit de psychiatrie, volksgesondheidsenquête, klinische studies (o.m. kanker, AIDS en hypertensie), epidemiologisch onderzoek, risicostudie voor blootstelling aan toxische stoffen uit het milieu. CenStat telt 50 onderzoekers.

www.censtat.uhasselt.be

INSTITUUT VOOR GEDRAGSWETENSCHAPPEN **SEIN**

Door fundamenteel en toegepast onderzoek draagt SEIN bij tot kennisontwikkeling en wetenschappelijke ondersteuning van overheid en organisaties. De dienstverlening bestaat uit wetenschappelijke begeleiding, consultancy en het organiseren van voortgezette opleidingen en vorming.

De activiteiten van SEIN groeperen zich in verschillende clusters: geven van menselijk potentieel; overheid en samenleving; ontwikkeling 'een expertisecentrum gelijke onderwijskansen' krijgt bijzondere aandacht binnen het onderzoeksinstituut. Bij SEIN werken er een 30-tal onderzoekers.

www.sein.uhasselt.be

HET CENTRUM TOEGEPASTE LINGUISTIEK **CTL**

Het CTL, opgericht in 1990 als Centrum voor Toegepaste Taalkunde en Literatuurstudie, werd in 2006 het eerste associatiebreed onderzoeksinstituut. Het verenigt onderzoekers van de Universiteit Hasselt, van de Provinciale Hogeschool Limburg, van de XIOS Hogeschool Limburg. Vrijwillige wetenschappelijke medewerkers van andere instellingen brengen hun kennis en ervaring in. Aan het CTL zijn een 15-tal onderzoekers verbonden.

Diverse competenties worden in het CTL-onderzoek grensoverstijgend samengebracht: romanisten, germanisten, classici, (socio)linguïsten, didactici en onderwijskundigen, marketeers, informatici,.... Onderzoeksprojecten worden vooral gerealiseerd in nauwe samenwerking met de (internationale) bedrijfsweld. Deze complementariteit verzekert degelijk multidisciplinair onderzoek. Methodologisch wordt het accent gelegd op empirisch onderzoek, dat voornamelijk vanuit Vlaamse, federale en Europese fondsen wordt gefinancierd.

www.ctl.uhasselt.be

Universiteit Hasselt is partner van de Vlaamse strategische onderzoeksinstellingen

INTERDISCIPLINAIR INSTITUUT VOOR BREEDBAND TECHNOLOGIE IBBT

De start van de samenwerking met het IBBT, het Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie, opgericht op initiatief van de Vlaamse regering, dateert van 2004. Het IBBT is gericht op de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in het algemeen, en de ontwikkeling van breedbandtoepassingen in het bijzonder. Het Expertisecentrum voor Digitale Media (EDM), een onderzoeksinstituut van de Universiteit Hasselt, was van bij de start partner in het IBBT.

Het IBBT is een virtueel onderzoeksinstituut dat stoelt op een aantal onderzoeksgroepen in de bestaande kenniscentra. Die groepen opereren elk vanuit hun eigen instelling, aangevuld met een (beperkt) aantal centrale functies. Het IBBT werkt de onderzoeksprogrammering uit op basis van de vraag vanuit de bedrijfswereld en aangestuurd door de maatschappelijke problemen waarbij ICT een oplossing kan bieden. Daarnaast heeft het IBBT een testcentrum opgezet om bedrijven de mogelijkheid te bieden hun producten en diensten te testen op technisch vlak en op het vlak van de gebruikersrespons. IBBT bestaat uit 14 initieel deelnemende onderzoeksgroepen, waaronder het EDM, elk gericht op de verschillende aspecten van informatie & communicatietechnologie. Deze strategische bundeling van knowhow is een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van de ICT-sector in Vlaanderen.

INTERUNIVERSITAIR MICRO-ELEKTRONICA CENTRUM IMEC

Het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) van de UHasselt tekende in 2001 een associatieakkoord met IMEC, het onderzoekscentrum op gebied van micro-elektronica en ICT, om hun wetenschappelijke samenwerking in het domein van materiaalsystemen voor de micro-elektronica verder uit te breiden. Deze associatie impliceerde de oprichting van een IMEC-divisie aan de UHasselt die onder leiding staat van een team van UHasselt-professoren. De samenwerking is voor beide partijen van strategisch belang en bevordert de kennistransfer uit fundamenteel onderzoek naar toegepast onderzoek.

Verschillende IMO-groepen werkten op projectbasis reeds meerdere jaren nauw samen met IMEC en dit vooral op het vlak van stabiliteit en betrouwbaarheid van materiaalsystemen in elektronische toepassingen. Door dit associatieakkoord werd deze samenwerking geformaliseerd en verder uitgebreid. IMEC richtte hiertoe een nieuwe wetenschappelijke divisie op, genaamd IMOMECE (instituut voor materiaalonderzoek in de micro-elektronica), met locatie op het Wetenschapspark van de universitaire campus in Diepenbeek, waar ook IMO gevestigd is. IMEC's expertise in de ontwikkeling van procestechologieën voor de micro-elektronica sluit nauw aan bij de kerncompetentie van IMO, nl. ontwikkeling van elektrische, elektronische en optische materiaalsystemen. IMO krijgt via IMEC een vlottere toegang tot de Europese markt voor onderzoeksprojecten wat zal leiden tot een toenemend aantal projecten. Bovendien zorgt IMEC voor de valorisatie van onderzoeksresultaten van IMOMECE.

VLAAMS INTERUNIVERSITAIR INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE VIB

Het Biomedisch Onderzoeksinstituut (BIOMED) van de Universiteit Hasselt sloot op 6 oktober 2006 een samenwerkingsakkoord af met de technologietransferdienst van het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB). VIB zal BIOMED ondersteunen bij de omzetting van de eigen onderzoeksresultaten in producten ten dienste van de patiënt. VIB zal zijn expertise ook mee inzetten bij de realisatie van nieuwe spin-offs van de UHasselt in het domein van de levenswetenschappen.

VIB is een toponderzoeksinstituut waar 900 wetenschappers gentechnologisch onderzoek verrichten in domeinen van de levenswetenschappen zoals de gezondheidszorg. Het instituut met departementen aan de universiteiten van Gent, Antwerpen, Brussel en Leuven, heeft een zeer sterke technologietransferdienst uitgebouwd die de economische valorisatie van het onderzoek nastreeft. BIOMED kan via dit samenwerkingsakkoord, samen met de versterkte interfacedienst van de UHasselt, steunen op de diensten en expertise van deze techtransferdienst van VIB.

Contact

Debora Dumont, business developer BIOMED
Tel.: 011 26 93 02
E-mail: debora.dumont@uhasselt.be

<http://www.biomed.uhasselt.be>

Life sciences, hoogtechnologische speerpuntsector in de innovatieve Limburgse kenniseconomie

Op 25 mei 2007 hebben de UHasselt, het provinciebestuur en de LRM, tijdens de Ronde Tafel 'life sciences' in de ambtswoning van de gouverneur, de beleidsstrategie over de verdere ontwikkeling van life sciences kenbaar gemaakt. Naast de vorige Ronde Tafels inzake het Vlaams instituut voor de Mobiliteit enerzijds en innovatie en logistiek anderzijds, wordt met deze derde Ronde Tafel een nieuwe strategische lijn geopend voor de versterking van het Limburgse economische weefsel en voor duurzame economische groei.

Door Debora Dumont

Op initiatief van professor Piet Stinissen van de Universiteit Hasselt en met steun van het provinciebestuur en de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) werd de afgelopen maanden een actieplan uitgetekend. Dit actieplan moet de weg effenen voor de verdere uitbouw van een hoog kennisniveau in de levenswetenschappen in Limburg. Tijdens de Ronde Tafel hebben de verschillende stakeholders hun plannen en projecten toegelicht.

Life sciences

Niemand betwist het belang van de levenswetenschappen voor de Europese en Vlaamse kenniseconomie. Integendeel. Meer dan ooit zal de katalyserende en aanjagende functie voor innovatieve producten en slimme productieprocessen in diverse andere sectoren, zoals de chemische en voedingsmiddelenindustrie en de milieu- en gezondheidszorg, worden opgenomen door de sector van de life sciences. Algemeen wordt dan ook verwacht dat

de economische betekenis van de sector van de life sciences, vertaald in omzetsijging en werkgelegenheidsgroei de volgende jaren sterk zal toenemen. Naast de bijzonder grote economische perspectieven kunnen de life sciences door expertiseopbouw in de gezondheidszorg en de biomedische wetenschappen een grote maatschappelijke meerwaarde bieden. Met de vergrijzing als grootste demografische ontwikkeling en uitdaging liggen er dan ook grote economische opportuniteiten in de commercialisering van de kennis in de gezondheidszorg.

In Limburg is de voorbije jaren en maanden gewerkt aan een goede uitgangspositie om van de sector life sciences een succes te maken. Met Europese, Vlaamse en provinciale middelen werd een goede kennispositie opgebouwd. Luc De Schepper, rector UHasselt: "Naast heel wat opleidingen in het domein van de levenswetenschappen aan de UHasselt en de

Limburgse Hogescholen gebeurt er ook veel wetenschappelijk onderzoek in dit domein in Limburg, ondermeer in het Biomedisch Onderzoeksinstituut van de UHasselt en in de tUL, ons samenwerkingsverband met de Universiteit Maastricht. Deze elementen vormen een ideale voedingsbodem voor nieuwe spin-offs in het domein van de life sciences."

Limburg beschikt nu reeds over een tiental bedrijven in de life sciences, zoals Silicos, Medinvents, Helvoet Pharma en PharmaNeuroBoost. De voorbije jaren en maanden is er hard gewerkt aan een goede uitgangspositie om de life sciences in Limburg verder uit te bouwen.

Actieplan life sciences

Om de Limburgse ambitie inzake life sciences te realiseren, werd er door professor Piet Stinissen, directeur van het Biomedisch Onderzoeksinstituut van de UHasselt, een concreet actieplan ontwikkeld.

Professor Piet Stinissen: "We richten een nieuwe organisatie op die als motor moet fungeren voor de groei van de levenswetenschappen in Limburg. Life-TechLimburg.be bundelt de expertise van de Limburgse kennisinstellingen, de ziekenhuizen, de LRM, het VLAO en de POM. Vanuit die organisaties zullen we de verdere ontwikkeling van de life sciences in Limburg aansturen via concrete projecten, en zullen we de Limburgse life sciences-sector internationaal op de kaart zetten. We zullen hiervoor nauw samenwerken met Vlaamse en Euregionale actoren."

Life sciences als speerpuntsector in Europese voorbeeldregio

Naast de aandacht voor de uitbouw van een hoogwaardige industriële toekomst voor Limburg, waarbij Limburg vooral mikt op haar sterk potentieel op het vlak van automotive, bouw en logistiek, wil gouverneur Stevaert ook hoog inzetten op de Limburgse competenties inzake innovatie en onderzoek.

"Het Limburgse provinciebestuur en de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij willen voluit inzetten op life sciences als kennisintensieve speerpuntsector. Daarom heeft de deputatie reeds in haar beleidsvergadering van januari haar volledige steun toegezegd voor de uitvoering van het actieplan. Op vraag van POM-Limburg heeft de Vlaamse Regering bovendien een subsidie van 500.000 euro toegekend, te gebruiken als kapitaalsparticipatie in de projectvennootschap van het incubatiecentrum en aan de raad van bestuur van POM-Limburg werd voorgesteld om in het personeelskader de opvolging en ondersteuning van de verdere uitbouw van de life sciences te voorzien," aldus Marc Vandeput, gedeputeerde voor economie en voorzitter POM-Limburg.

Om internationaal te excelleren en Europees en vooral euregionaal een koppositie in te nemen, dient er maximale aandacht te zijn voor de omzetting van kennis in commerciële producten en diensten. Via clustervorming en innovatieversterking moet het creatief en innovatief ondernemerschap worden gestimuleerd en moeten meer spin-offs worden gecreëerd. "Een andere cruciale voorwaarde is een intensieve grensoverschrijdende samenwerking tussen kennisinstellingen, ziekenhuizen, bedrijven en intermediaire organisaties. Door zulke samenwerking kunnen de onderzoekskrachten worden gebundeld en kunnen sterke onderzoeksgroepen worden gevormd", aldus gedeputeerde Vandeput.

Gouverneur Steve Stevaert: "Limburg kan een voorbeeldregio worden in Europa door verder uit te groeien tot een hoogkwalitatieve regio. De ontwikkelingen binnen de kennisintensieve sector en van de biomedische life sciences in bijzonder vormen hier een belangrijke pijler."

Een life sciences-fonds door LRM

Er is nood aan gespecialiseerde infrastructuur en financiering voor startende bedrijven. Die elementen van het actieplan worden aangestuurd vanuit LRM, die de plannen rond de ontwikkeling van de levenswetenschappen in Limburg sterk wil ondersteunen.

Gerard Buteneers, algemeen directeur LRM: "Versterking van deze innovatieve sector past perfect in de doelstellingen van LRM. LRM vult dit nu al in met concrete projecten, zoals de ondersteuning van het hele spin-off-gebeuren en de bouw van de incubator in Diepenbeek. Inmiddels behandelen we 9 dossiers binnen de sector life sciences, waaronder twee spin-offs van de UHasselt. LRM zal

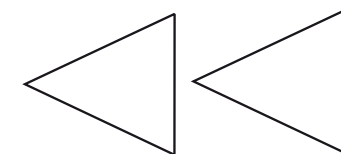
deze financieren met middelen uit ons eigen life sciences-fonds, dat over 10 miljoen euro aan middelen beschikt."

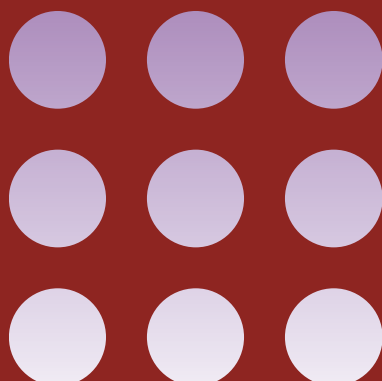
Steun vanuit Vlaanderen

De Limburgse initiatieven passen goed in de Vlaamse doelstellingen om de life sciences-bedrijvigheid maximale groeikansen te bieden.

Fientje Moerman, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel: "Life sciences zijn van groot belang voor de Vlaamse welvaart: een kennisintensieve sector met een hoge toegevoegde waarde, goed voor meer dan 70.000 arbeidsplaatsen. Als minister van Economie ondersteun ik deze sector op meerdere wijzen. Onderzoeksmatig zet ik de life sciences kracht bij via het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), goed voor een jaarlijks budget van 38,1 miljoen euro."

"Het programma 'Toegepast Biomedisch Onderzoek' steunt O&O-projecten ter versterking van onze gezondheidszorg (5 miljoen euro per jaar). Ten slotte bracht ik via de Vlaamse Ronde Tafel Life sciences alle belanghebbenden rond de tafel met het oog op de realisatie van een sterk actiepuntenplan voor een gedegen verankering en ontwikkeling van de Life sciences in Vlaanderen. Het Limburgse initiatief is hiermee perfect compatibel."

Strategisch innoveren: succesvol ondernemen begint nu!

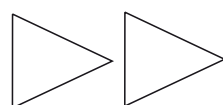
Door Tinne Lommelen

KIZOK -Kenniscentrum voor Ondernemerschap en Innovatie- is partner in het Euregionale project 'Strategisch Innoveren'. Het project heeft als doel het innovatievermogen van KMO's in de Euregio Maas-Rijn te versterken. Strategisch Innoveren is nu ruim twee jaar in volle gang en met groot succes. Inmiddels doen er ruim 500 bedrijven mee, waarvan 115 in Belgisch Limburg. Het project heeft naast het verbeteren van het innovatievermogen van de participerende bedrijven ook het doel om een unieke database op te bouwen rond innovatie in KMO's. Samen met de andere projectpartners wil KIZOK, op basis van de rijke informatie die verzameld wordt, tot betere inzichten komen over innovatiegedrag in KMO's.

Het project

Gecoördineerd vanuit het Nederlandse MERIT – een onderzoeksinstituut verbonden aan de Universiteit Maastricht en de United Nations University - participeren wij samen met partners in de regio Aken en Luik aan het project 'Strategisch Innoveren'. Doel van dit grootschalige Europees-gefinancierde project is om de hele Euregio een stap vooruit te laten zetten. Dat gebeurt door bedrijven te

begeleiden bij het (her)bepalen van hun strategie en vervolgens diverse innovatietrajecten uit te zetten. Samen met het management wordt op gestructureerde en professionele wijze op zoek gegaan naar oplossingen voor dingen die beter en anders kunnen. In Belgisch Limburg willen we 200 bedrijven overtuigen om hun innovatiestrategie kritisch onder de loep te nemen. Het project wordt flink gesubsidieerd. In Belgisch Limburg krijgen we

Tinne Lommelen

projectcoördinator Strategisch Innoveren Belgisch Limburg:
"Innoveren betekent ook het vernieuwen, bijsturen of verbeteren van organisatiestructuren en bedrijfsprocessen."

naast de Europese financiering ook de steun van de Provincie Limburg en van de Vlaamse overheid. Hierdoor hebben we de eigen bijdrage van het bedrijf tot een minimum kunnen beperken.

Andere aanpak

Bij innoveren gaat het niet alleen om technologische innovatie. Het betekent ook het vernieuwen, bijsturen of verbeteren van organisatiestructuren en bedrijfsprocessen. Als je als onderneming wilt innoveren, moet je éérst je strategie bepalen. Dus eerst een stap terug, om daarna twee stappen vooruit te kunnen zetten. Eerst nadenken over de strategie en dan op zoek gaan naar: wat kan anders, wat kan beter, en vooral hóe kan het beter? De aanpak van Strategisch Innoveren onderscheidt zich duidelijk van andere projecten. Wij kijken veel

breder dan de gebruikelijke sterkte-zwakteanalyse en de aanpak is zeer concreet en pragmatisch. Ook bij de implementatie van de innovaties biedt het project ondersteuning. Innoveren is dus veel breder dan men vaak denkt en is noodzakelijk in iedere sector en binnen bedrijven van elk formaat. Niet alleen voor de grote high-tech bedrijven!

Doorlichting

Het project bestaat uit twee fasen. In eerste instantie starten we de doorlichting van de onderneming met het zogenoemde 'antecedenteninterview'. Dit is het intakegesprek waarin we allereerst terugkijken naar de geschiedenis van het bedrijf en de belangrijkste koerswijzigingen van de laatste twee tot vijf jaar. Vervolgens maken we aan de hand van een korte vragenlijst een 'foto' van het

Strategisch Innoveren is een grootschalig project met als doel het innovatievermogen van het Euregionale bedrijfsleven te vergroten. Het project wordt gefinancierd door regionale en nationale overheden en door de EU (Interreg IIIA).

KIZOK, of voluit het Kenniscentrum voor Ondernemerschap en Innovatie, is opgericht in 2005 vanuit een samenwerking tussen de faculteit TEW van de UHasselt en LISOM. Sinds de oprichting, kent KIZOK een sterke groei en telt ze momenteel 18 medewerkers.

KIZOK richt zich in de eerste plaats op onderzoek rondom **KMO's en familiebedrijven**, en hoe deze bedrijven zich **gedragen en presteren** in een snel veranderende, competitieve omgeving. Eveneens wordt onderzoek verricht naar de **regionale en lokale investerings- en vestigingsvoorwaarden** waaronder deze bedrijven opereren.

KIZOK maakt gebruik van wetenschappelijk onderbouwde methoden, modellen en instrumenten. Onafhankelijkheid, creativiteit en resultaatgericht werken staan voorop. Het KIZOK-directiecomité staat hiervoor garant.

bedrijf. De vragenlijst laten we invullen door een vijftal mensen van de onderneming, die samen een 'diagonale dwarsdoorsnede' van het bedrijf vormen. Daar rolt een profiel uit dat we terugkoppelen naar het bedrijf waardoor je mensen confronteert met de huidige situatie. Vervolgens kijken we naar de toekomst. Dat gebeurt in een tweetal creativiteitssessies die resulteren in maximaal vijf actiepunten. Deze worden vastgelegd in een strategisch innovatieplan, het eigenlijke actieplan. In dat plan wordt nauwkeurig bepaald wie wát gaat doen, met wélk budget en binnen wélke termijn.

Implementatie

De tweede fase binnen het project is de implementatiefase. Tijdens deze fase begeleiden de consultants 175 bedrijven bij het implementeren van hun actieplan. Zij fungeren als de spreekwoordelijke 'stok achter de deur', omdat in heel veel gevallen het strategie- en innovatieproces stopt bij het maken van mooie plannen. Consultants kijken mee en stellen vragen zoals: klopt het plan of zijn er inmiddels dingen gebeurd die vragen om een aanpassing van de strategie? Door het betrekken van gemiddeld vijf mensen bij het vastleggen of aanpassen van de bedrijfsstrategie, zorg je ervoor dat deze breed wordt gedragen. Dat vergemakkelijkt de implementatie in grote mate. De consultants spelen hierbij niet alleen een adviserende, maar ook een faciliterende rol. Dat betekent in concreto dat ze afstappen van hun traditionele expertrol. Zonder een breed draagvlak is het moeilijk innoveren.

Metten is weten

De resultaten van strategisch innoveren meten we op verschillende manieren. Al tijdens het proces wordt voortdurend geëvalueerd hoe het gesteld is met de voortgang van de acties, de input, de output en het resultaat. Daarbij worden zowel de methodiek, de werkwijze van de consultants als het resultaat beoordeeld. Tijdens en na de implementatiefase wordt gekeken wat er nu concreet is bijgesteld. De resultaten van de aanpak zijn tot nog toe veelbelovend. Bij alle drie de indicatoren halen we een dikke acht op tien. Daar zijn we best trots op. Maar er wordt ook door externe partijen geëvalueerd. We zitten bijvoorbeeld in het permanente monitoringssysteem van de provincie Limburg. In deze context worden onze bedrijven regelmatig door externe partijen gebeld met kritische vragen over de aanpak en behaalde resultaten.

Contact

KIZOK
Kenniscentrum voor Ondernemerschap
en Innovatie
Universiteit Hasselt
Tinne Lommelen
projectcoördinator Strategisch
Innoveren Belgisch Limburg
Tel.: 011 26 86 34
E-mail: tinne.lommelen@uhasselt.be

<http://www.strategischinnoveren.be>

Enkele Limburgse deelnemers van het project Strategisch Innoveren

Jürgen Gobyn, directeur GOBO Transport & Logistics NV, Lanaken

"Het is zeer nuttig om uw bedrijf – en zeker een familiebedrijf – eens grondig door te laten lichten door een externe partij. Vooral om te kijken of je niet met oogkleppen aan het werken bent en met oogkleppen op blijft werken. De min- en pluspunten worden in kaart gebracht. En, op bepaalde momenten word je met je neus op de feiten gedrukt dat er echt een aantal dringende acties noodzakelijk zijn om in de toekomst succesvol te kunnen blijven ondernemen. Zelf sta je daar niet of te weinig bij stil. Dit project is voor iedereen toegankelijk en is zeker interessant voor familiebedrijven en KMO's."

André Vandeput, afgevaardigd bestuurder IMA, Houthalen

"Innovatie is een continu proces. Het betekent inspelen en anticiperen op de toekomst. Innovatie heeft door het project een andere betekenis voor ons gekregen. Vroeger waren we erg intern gericht en ging het bij ons voornamelijk om productinnovatie. Nu zijn we op weg naar marktinnovatie, en dat is een geweldig grote stap. Je ziet dat veel KMO's continu bezig zijn met het product en te weinig met de markt en de toekomst. Met de strategie. Zeker met de huidige concurrentiestrijd en de snelle veranderingen, is deze marktorientatie absoluut noodzakelijk."

Peter Geurden, afgevaardigd bestuurder Different Hotels, Lanaken, Genk

"Als ondernemer zijn we vaak teveel met de productiviteit bezig. Innoveren bij kleinere bedrijven komt dikwijls te weinig aan bod, omdat we vooral operationeel en te weinig ruimdenkend bezig zijn. We moeten ook tijd maken om te leren innoveren en om aan onze bedrijfsblindheid te werken. Er is vaak veel know-how bij anderen aanwezig, waar we veel van kunnen leren."

INTERVIEW

Door Lieve Ketelslegers

Maurice Mergeay (links) en **Guido Quanten** (rechts) vinden de komst van de universitaire interfacedienst een 'gouden zaak' voor alle belanghebbenden.

Spin-off zoekt manager

Gebrek aan management skills steekt soms stokken in de wielen

De LRM vindt de komst van de Interfacedienst een gouden zaak voor alle belanghebbenden. Daarover zijn Guido Quanten, directeur bedrijfsfinanciering en Maurice Mergeay, LRM-opdrachthouder voor coaching van spin-offs, het roerend eens. "Dankzij dit nieuwe platform moet de rol van LRM qua spin-offs weliswaar een beetje hertekend worden", begint Guido Quanten, "maar dat betekent dat we een bank vooruit kunnen en dat we ons in de toekomst veel meer kunnen toelagen op onze effectieve investeringsrol."

Jullie hebben de opstart van de interfacedienst uiteraard van dichtbij meegemaakt. Wat verwachten jullie concreet van dit platform?

Guido Quanten: "Het takenpakket van de interfacedienst is erg uitgebreid, maar we zijn ervan overtuigd dat dit platform de ideale zoekmachine is voor het opsporen van potentiële spin-offs binnen de universiteit en hogescholen. De interfacedienst zal de eerste 'screening' voor haar rekening nemen. LRM deed dit totnogtoe in zekere mate maar met de komst van deze dienst is dit een geknpte job voor hen."

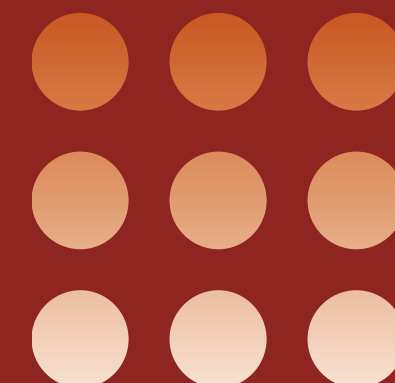
Bedoelt u dat de interfacedienst vooral de 'lead' zal nemen in de eerste fase van de projecten?

Maurice Mergeay: "Uit onze gesprekken met de medewerkers lijkt dit de logische keuze. Na die eerste screening moet er goed ingeschat worden hoeveel kans op slagen een initiatief heeft. Daarna moeten de jonge ondernemers geïnformeerd worden over de 'ins en outs' van de uitdaging waarvoor ze staan. De praktische organisatie, het leggen van contacten met de industrie, het ontdekken van opportuniteiten en valkuilen. Samengevat in twee woorden: screenen én coaching."

Van zodra coaching leidt naar de mogelijke creatie van een spin-off waarbij een rol weggelegd is voor LRM als kapitaalschieter, kan LRM meewerken aan deze coaching."

Valt deze taak nu van jullie schouders?

Maurice Mergeay: "Voor een stuk wel, al gebeurde dat tot nu toe eerder occasioneel. Een 'helicopterview' hadden we zeker niet altijd. Het is logisch dat we vooral aandacht hadden voor de dossiers die in eerste instantie door UHasselt spontaan werden voorgelegd. Dankzij de interfacedienst worden de mazen van

het net fijner... er zullen hopelijk meer projecten aan de oppervlakte verschijnen en daar kunnen we alleen maar tevreden om zijn."

Guido Quanten: "Dit geeft nog het bijkomende voordeel dat LRM zich voortaan beter kan toeleggen op haar investeringsrol. Met het product 'Bizmotor', waarbij LRM tussenkomt tot 25.000 euro in onderzoek en ontwikkeling, kunnen de kosten voor marktstudies, -prospecties en patentonderzoek volledig gedekt worden ter voorbereiding van de oprichting van een spin-off samen met LRM."

Het 'geldprobleem' is daarmee misschien opgelost, maar eens de spin-off bestaat, moet die ook gerund worden. Helpt LRM daarbij?

Guido Quanten: "Inderdaad, dat is een zeer actueel pijnpunt. Wetenschappers die een uitstekend idee weten te commercialiseren met een spin-off moeten daarna plots een bedrijf gaan leiden. Dat is niet evident. Daarom zoeken we momenteel een systeem om 'externe spin-offmanagers' in te schakelen om de spin-offs te runnen. Hierover zijn diverse denkpijlen in onderzoek."

Is dit een oproep?

Maurice Mergeay: "Zeer zeker. Mensen die zich geroepen voelen om als 'startup-manager' voor spin-offs aan de slag te gaan, zien we héél graag komen. Het spreekt voor zich dat ze de juiste senior ervaring als bedrijfsleider moeten hebben in deze jonge en innovatieve sector van de markt."

Contact

Guido Quanten
directeur bedrijfsfinanciering
Tel.: 011 24 68 89
E-mail: g.quanten@lrm.be

Nico Vandervelpen, coördinator spin-offs LRM

"Aan de wieg staan van jonge bedrijven is voor mij een kick!"

Na een loopbaan van 9 jaar als senior manager bij Ernst&Young, stapte de 33-jarige Nico Vandervelpen uit Opglabbeek vier maanden geleden over naar LRM, waar hij vandaag één van de nieuwe *investmentmanagers* is. "Ik zal onder meer als coördinator optreden tussen LRM en de interfacedienst, een uitdaging die ik helemaal zie zitten", zegt een enthousiaste Vandervelpen.

Wat houdt jouw rol precies in?

Nico Vandervelpen: "Als coördinator zal ik de aangereikte dossiers evalueren. Concreet: na de eerste screening die gebeurd is door de interfacedienst, komen de dossiers bij mij terecht. Ik probeer te ontdekken of er muziek in zit. Samen met Maurice Mergeay bekijken we het financieel plaatje en organiseren we een technische, financiële en commerciële *due diligence*. Als deze positief zijn, zetten we de volgende stappen in de creatie van een spin-off."

Zal het lastig zijn om te slagen in dit -noem het- ... 'ingangsexamen'?

Nico Vandervelpen: "Wel... om ontgoochelingen te vermijden, heeft iedereen er belang bij dat de slagingskansen correct worden ingeschat. Ik reken hierbij onder andere op de kritische en objectieve selectie van de interfacedienst. Zeker is dat het niet allemaal successtories zullen zijn, maar

daardoor mogen we ons niet laten ontmoedigen. Daarom hebben ze het woord 'risicokapitaal' ook uitgevonden!

Van Ernst & Young naar LRM ... het lijkt een drastische overstap?

Nico Vandervelpen: "Helemaal niet! Als senior manager was ik veeleer consultant dan ondernemer. In zekere zin ben ik dat vandaag nog steeds al krijg ik via LRM en haar rol binnen de participaties veel meer de kans om betrokken te zijn bij de bedrijfsvoering. Ik vind het een kick om aan de wieg van een nieuwe onderneming te staan. Ik ben er zeker van dat ik boeiende tijden tegemoet ga!"

Contact

Nico Vandervelpen
coördinator spin-offs-LRM
Tel.: 011 24 68 85
E-mail: n.vandervelpen@lrm.be

Innovatie en ondernemerschap aan de Limburgse hogescholen

De hogeschool met de laptop

Door Wim Jackmaer

In de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) wordt reeds geruime tijd contractonderzoek verricht. Sinds kort is de Dienst Onderzoek & Projecten (DOP) operationeel geworden. Deze nieuwe dienst moet de link vormen tussen de onderzoekers en het bedrijfsleven en werkt dus nauw samen met de interfacedienst van de Limburgse Associatie. De DOP tracht hierbij steeds de nadruk te leggen op de behoeften van het Limburgse en Euregionale bedrijfsleven.

De PHL beschouwt onderzoek als een nieuwe opportuniteit. Vanuit Europa en Vlaanderen wil men immers voornamelijk kennisoverdracht realiseren. Dat impliceert ook de overdracht van kennis vanuit de hogeschool naar het bedrijfsleven. De PHL heeft een kennispotentieel dat voortdurend wordt vergroot door nieuw onderzoek en dat van grote waarde is voor bedrijven en overheden. Door nieuwe toepassingen kunnen bedrijven meer welvaart creëren en nieuwe arbeidsplaatsen genereren. Overheden van hun kant kunnen ondersteund worden bij het opstellen van hun beleid, waardoor onze samenleving efficiënter georganiseerd kan worden. De PHL heeft dus heel wat te bieden.

Sedert twee jaar zijn er in de PHL vier onderzoeksinstituten actief op diverse terreinen. Zo doet men onder meer research naar logistieke processen (instituut Log-IC), de relatie tussen design en beeld (ArcK), nieuwe (wireless) ICT-toepassingen voor bedrijven en overheden (TINFO) en de allernieuwste revalidatietechnieken in de gezondheidszorg (REVAL). Daarnaast bestaat er ook een expertisecel die focust op Food Quality Management (FQM).

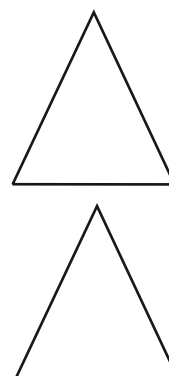
In totaal geven deze instituten maar liefst 70 onderzoekers de kans om nieuwe kennis te ontwikkelen. Het onderzoek hoeft daarbij niet louter op één thema te concentreren: idealiter tracht men zoveel mogelijk facetten cross-sectorieel in te bouwen. Eén zaak hebben alle projecten gemeen: ze gaan op zoek naar projecten die zinvol zijn voor de maatschappij: hetzij voor bedrijven en overheden, hetzij voor mensen. Telkens wordt er gezocht naar nieuwe toepassingen die meer welvaart of welzijn creëren.

Contact

Wim Jackmaer, coördinator projecten en wetenschappelijke dienstverlening
Tel.: 011 23 87 64
E-mail: wim.jackmaer@phl.be

<http://www.phl.be>

XIOS, eXpertisecentrum voor Industrie, Onderwijs en Samenleving

Door Linda Amel

XIOS, eXpertisecentrum voor Industrie, Onderwijs en Samenleving, vat perfect samen waar deze hogeschool voor staat. De economische groei in Vlaanderen moeten we niet bouwen op arbeid, kapitaal of grondstoffen, maar wel op kennis en innovatie.

Het curriculum is gebaseerd op het beroepsprofiel, het opleidingsprofiel, competenties en, voor de tweecycli opleidingen, het onderzoeksprofiel. Het doel van het projectmatig onderzoek is enerzijds de resultaten van het onderzoek integreren in het geboden onderwijs en anderzijds dienstverlening aan de industrie en/of de maatschappij. Via fundamenteel-toegepast wetenschappelijk onderzoek bouwt XIOS expertise op het terrein van de verpakkingstechnologie, de nucleaire technologie, klimatisatie en alternatieve energie, mobile programming, automotive-elektronica, geautomatiseerde plaatbewerking, enz.

Enkele voorbeelden van innovatief onderzoek:

- binnen IT-onderzoek (www.jadimo.be en www.ocomis.be) onderzoeken we de mogelijkheden van Peer-to-Peer networking, Java ME en softwareontwikkeling op basis van OSGi. Onder meer Taxistop gebruikt dit systeem binnen www.eventpool.be en www.wiewordtbob.be. Recent onderzoek focust zich op nieuwe domoticasystemen met een sterke integratie van e-healthcare.
- doctoraatsonderzoek naar de productie van keramische nanodeeltjes met als toepassingen de inmenging in het traditionele verpakkingsmateriaal polypropyleen, én in de 'nieuwe' biodegradeerbare verpakkingsmaterialen om de eigenschappen van beide typen verpakkingsmaterialen te optimaliseren (www.verpakkingscentrum.be)
- NuTeC heeft expertise opgebouwd in de toepassing en ontwikkeling van nucleaire meetapparatuur, nucleaire controle en homeland security (ondersteuning van douane bij Megaports in de haven van Antwerpen) (www.nutec.be)

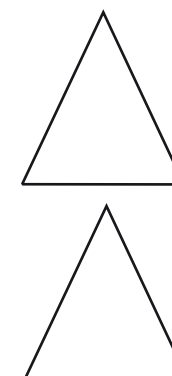
Naast het onderzoek is ook het onderwijs gericht op de noden van het bedrijfsleven. De studenten worden actief betrokken via stages en eindwerken, projecten, small business projects, ... Verder worden ook meerdere voortgezette opleidingen, bachelors na bachelor, masters na master, postgraduat en bij- en nascholingen aangeboden.

Contact

Linda Amel, coördinator projectmatig wetenschappelijk onderzoek
E-mail: linda.amel@xios.be
Carla Nelissen, diensthoofd onderwijs
E-mail: carla.nelissen@xios.be

<http://www.xios.be>

KHLim Quadri

Een kennisnetwerk ten dienste van de maatschappij

De Katholieke Hogeschool Limburg (KHLim) bundelt al haar initiatieven van onderzoek en dienstverlening in KHLim Quadri. Quadri staat voor 'QUALity DRiven'. De samenwerking van de hogeschool met bedrijven, instellingen, organisaties en scholen concretiseert zich in studiedagen, opleidingen op maat, contractonderzoek en toegepast onderzoek. Sommige KHLim-onderzoekscellen kunnen reeds prat gaan op jarenlange expertise.

De Cel Kunststoffen ondersteunt de volledige cyclus van productontwerp, berekening, laboproeven, matrijsontwerp (CAD/CAM/CAE) tot proefspuiting van een kunststof product.

Jaarlijks werkt de Cel Kunststoffen meer dan 60 projecten met lokale KMO's af. Door een ervaring van meer dan 15 jaar heeft ACRO (Automatiserings Centrum Research en Opleiding) zich ontwikkeld tot een sterke partner binnen de automatisering. ACRO is erkend door PROFIBUS International als enig PROFIBUS en PROFINET Competence Center in België. De groep combineert de expertise op gebied van visie, robotica, elektronica en industriële netwerken, bijv. in de ontwikkeling van de autonome fruitplukmachine.

De onderzoeksgroep decentrale energieproductie en -beheer richt zich op de duurzame energievoorziening voor kleine en middelgrote gebruikers (KMO's, landbouwbedrijven, scholen, ...). De activiteiten van de groep concentreren zich rond een installatie voor decentrale energieopwekking waarin de nieuwste technologieën voor de opwekking van elektriciteit, warmte en koude aan bod komen.

De groep chemie/biochemie bestudeert duurzaam waterverbruik, de optimalisatie van off-site en on-site bioremediatie van verontreinigde bodems en de kwaliteitsbewaking van pure plantaardige olie.

Naast de onderzoekscellen verbonden aan het departement Industriële Wetenschappen en Technologie ontwikkelt de KHLim ook in andere departementen speerpunten. Kenmerkend voor KHLim Quadri is dan ook de interdisciplinaire aanpak. Zo haalde het onlangs nog het nieuws inzake de samenwerking rond ouderenzorg en experiency. Ook bijv. inzake managementopleidingen en autisme wordt er multidisciplinair gewerkt. De KHLim is tevens kernpartner in het innovatieconsortium 'Engine of Innovation'. Dit consortium genereert en ontwikkelt innovaties volgens een unieke holistische aanpak waarin visie, casting van mensen, leerprocessen en investeringen onderling afgestemd worden. KHLim-medewerkers en andere specialisten begeleiden deze aanpak in KMO's en grote bedrijven.

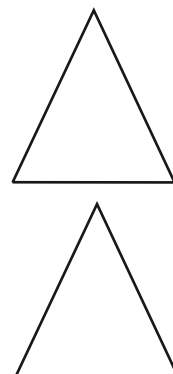
Contact

Luk Indesteege, manager KHLim Quadri
E-mail: Luk.indesteege@khlim.be
Kris Henrioulle, onderzoekskoördinator
E-mail: kris.henrioulle@khlim.be

Door Kris Henrioulle

<http://www.khlimquadri.be>

Bouw van Technologiecentrum Limburg in Diepenbeek gestart

Op het wetenschapspark van de universitaire campus in Diepenbeek vond op 2 februari 2007 de plechtige eerstesteenlegging plaats voor de bouw van het Technologiecentrum Limburg, in aanwezigheid van Gouverneur Steve Stevaert en gedeputeerde Marc Vandeput. Dat is een gezamenlijk project van de Katholieke Hogeschool Limburg (KHLim) en de XIOS-hogeschool.

Tegen het najaar moet de bouw voltooid zijn. Met het project is een totale kostprijs van 5,7 miljoen euro gemoeid.

In het Technologiecentrum Limburg zullen zeven onderzoekscellen, twee van de KHLim en vijf van de XIOS Hogeschool, gecentraliseerd worden op een oppervlakte van 4.330 vierkante meter.

Het Technologiecentrum staat ten dienste van het toegepast onderzoek in de industriële ingenieursopleidingen en moet een belangrijke stimulans worden voor een innoverende samenwerking tussen de bestaande kenniscentra van de beide hogescholen en het Limburgse bedrijfsleven.

De onderzoekscellen die in het Technologiecentrum gevestigd zullen worden, zijn het ACRO (industriële automatisering) en de cel Kunststoffen van de KHLim, waar onder meer onderzoek wordt verricht naar innovatieve spuittechnieken. Van de XIOS Hogeschool worden de cellen Elektronische Automatisering en Productieprocessen; Nucleaire Technologie; Bouwkunde; Verpakkingscentrum en de Technologiepool in het nieuwe technologiecentrum ondergebracht. In het najaar 2007 kunnen de onderzoekscellen hun intrek nemen in het nieuwe gebouw.

United Brains Limburg

United Brains is een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Hasselt, de Limburgse hogescholen, het Wetenschapspark Limburg en de LRM: allen gevestigd op de Universitaire Campus in Diepenbeek.

Onder het motto 'United Brains Limburg' nemen deze instellingen deel aan beurzen en infomeetings. De bedoeling van het concept is de aandacht van de beursbezoeker vragen voor de kennis en de expertise van de diverse instellingen op de universitaire campus. United Brains Limburg was onder meer te gast op de InterRegio Contactdagen (IRC) 2005 en 2006 en op diverse seminars van Intereg BMG in Maastricht, Eindhoven, Genk en Malle.

United Brains Limburg wil aantonen dat, over de virtuele grenzen van instellingen of associaties, onderzoek en ontwikkeling een hoge vlucht nemen.

Wetenschapswinkel bouwt brug tussen maatschappij en universiteit

Door Els Smeyers

Sinds 2006 zijn aan alle Vlaamse universiteiten en hogescholen expertisecellen voor de popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie opgericht.

WETENSCHAPswinkel
Hasselt

De expertisecel levert inspanningen om de maatschappij te sensibiliseren om trent het belang van wetenschap in onze samenleving o.a. door het uitbouwen van een Wetenschapswinkel. Verder is de opdracht van de expertisecel om jongeren te sensibiliseren voor wetenschap, techniek en technologische innovatie en hen aan te moedigen om een wetenschappelijke opleiding aan te vatten.

Sinds kort is ook de Universiteit Hasselt ingestapt in het netwerk van Wetenschapswinkels. Dit netwerk, gesubsidieerd door de Vlaamse gemeenschap, omvat vijf regionale Wetenschapswinkels verbonden aan zes Vlaamse universiteiten. De Wetenschapswinkel Hasselt is het aanspreekpunt voor non-profitorganisaties uit de regio Limburg en aanpalende regio's.

Maatschappelijk probleem

Organisaties die kampen met een maatschappelijk probleem en op zoek zijn naar een wetenschappelijk onderbouwd antwoord kunnen terecht bij de Weten-

schapswinkel aan de Universiteit Hasselt. Deze vragen creëren extra mogelijkheden voor maatschappijgericht onderzoek aan de UHasselt.

Wetenschapswinkels behandelen zeer uiteenlopende thema's van milieu tot communicatie, van wetgeving tot cultuur, van gezondheid tot mobiliteit, van bouwkunde tot onderwijs, ...

Organisaties die een aanvraag indienen zijn bijvoorbeeld: buurtcomités, actie- en belangengroepen, minderheidsgroeperingen, patiëntenverenigingen, milieuorganisaties, scholen, musea, ngo's, ...

Bemiddeling

De Wetenschapswinkel Hasselt voert het onderzoek niet zelf uit maar helpt de vraag te vertalen naar een onderzoeksvraag en bemiddelt tussen de organisatie en de onderzoeker. Onderzoek wordt voornamelijk uitgevoerd door geëngageerde studenten in het kader van hun afstudeerwerk. Zij worden begeleid door een ervaren onderzoeker. Voor vragen die geen onderzoek vereisen, kan een advies

worden geformuleerd met behulp van deskundigen.

Met dit initiatief wil de Wetenschapswinkel de kloof tussen samenleving en onderzoek verkleinen.

Contact

Els Smeyers, stafmedewerker dienst onderzoek en innovatie
Tel.: 011 26 80 32
E-mail: els.smeyers@uhasselt.be

<http://www.uhasselt.be/wetenschapswinkel>

'Meet and Greet' met de top van het bedrijfsleven Masterclasses voor doctoraatsstudenten

Door Ann-Pascale Bijmens

'Bedrijven naar de universiteit halen', dat is één van de doelstellingen van de interfacedienst. Daarom willen wij samen met de dienst onderzoek en innovatie ontmoetingssessies organiseren met 'hot shots' uit de bedrijfswereld.

Topondernemers aan het woord

De idee is om enkele malen per jaar een bedrijfsgoeroe naar de UHasselt Associatie te halen. Hij of zij zal bij deze gelegenheid een lezing geven over het hoe en waarom van zijn/haar bedrijf. De nadruk zal liggen op de motivatie om een bedrijf te beginnen, uit te bouwen, innoveren of heroriënteren, de bottlenecks die daarbij komen kijken en hoe je deze kan overwinnen. Deze lezingen bevatten directe en indirecte tips voor eenieder die de weg van ondernemerschap wil inslaan. Deze lezingen worden opengesteld voor een breed publiek. Dit initiatief wordt echter in eerste instantie ingericht voor studenten, doctoraatsstudenten, onderzoekers en professoren van de UHasselt en de Limburgse Hogescholen. We hopen dan ook dat zij deze unieke kans zullen aangrijpen en in grote getale aanwezig zullen zijn!

Onderzoek en ondernemerschap

Aansluitend aan de lezing wordt een Masterclass voor doctoraatsstudenten georganiseerd. Afhankelijk van spreker en topic krijgen een aantal doctorandi de gelegen-

heid om hun onderzoek in een 20-tal minuten te presenteren. Dit geeft hen de kans om een beknopt beeld te schetsen van hun onderzoek en wat dit voor de bedrijfswereld zou kunnen betekenen. Hierbij is het natuurlijk essentieel dat de onderzoekers zelf reflecteren welke facetten van hun onderzoek de bedrijven interesseren en hoe zij deze boodschap het beste kunnen brengen. Laten we het een oefening 'vermarkten' noemen, een voorbereiding voor sollicitaties, een kans om achtergrondkennis te toetsen aan ervaringen van experts uit het veld. Kortom, deze ontmoetingen bieden de unieke opportuniteit en misschien zelfs een 'once in a lifetime'-moment om onderzoek in een groter kader te plaatsen in het bijzijn van een eminentie uit het bedrijfsleven. Trouwens, deze info is ook altijd meegenomen bij het schrijven van een 'general discussion' van een doctoraatsthesis...

Laat je stem horen!

Deze Masterclasses worden opgestart vanaf het academiejaar 2007-2008. Opdat het concrete programma zeker zou aansluiten

bij jullie interesses, krijgen we graag input van jullie, onderzoekers uit alle rangen en domeinen: "Welk bedrijf heeft altijd al tot je verbeelding gesproken? Welke bedrijfsleider wil je graag in levende lijve ontmoeten? Wie zou je favoriete industriepartner zijn voor een subsidieaanvraag? Aan wie wil je je onderzoeksresultaten laten zien, omdat je overtuigd bent dat dit bedrijf de mogelijkheden heeft om je idee toe te passen?"

Laat horen die ideeën! Wij maken er een erezaak van de meest geëerde bedrijven of bedrijfsleiders naar de UHasselt en Hogescholen te halen. Aan jullie om ze te overtuigen van de klasse en kwaliteit van de Limburgse onderzoekers!

Contact

Ann-Pascale Bijmens
coördinator dienst interface
Tel.: 011 26 80 17
E-mail: annpascale.bijmens@uhasselt.be
Ann Peters, stafmedewerker dienst onderzoek en innovatie
Tel.: 011 26 80 14
E-mail: ann.peters@uhasselt.be

NV Ondernemerstalent stimuleert ondernemer- schap bij studenten

Om het ondernemerschap te stimuleren, biedt de faculteit TEW vanaf het academiejaar 2006-2007 aan studenten toegepaste economische wetenschappen en handelsingenieur de mogelijkheid om al tijdens hun studies een eerste praktische ervaring met ondernemerschap op te doen.

De faculteit TEW heeft hiertoe een **NV Ondernemerstalent** opgericht in samenwerking met twee externe kapitaalverschaffers, Dexia en LRM. Deze naamloze vennootschap geeft aan studenten de kans om een eigen onderneming op te richten én te beheren. Op die manier komen ze in aanraking met alle facetten van het ondernemerschap.

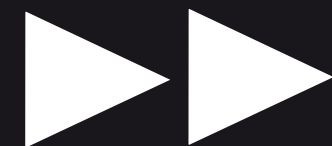
Begeleiding

Het initiatief NV Ondernemerstalent stimuleert het ondernemerschap bij hoger opgeleide studenten. Uit onderzoek blijkt dat hoe hoger het opleidingsniveau, hoe minder het aantal zelfstandigen. Eén van de redenen hiervoor is dat hoogopgeleide jongeren vaak het risico niet durven nemen om zelfstandig te worden omdat ze de opportuniteitskost (te) hoog inschatten. NV Ondernemerstalent biedt hiervoor een oplossing: studenten krijgen de kans om hun idee te testen en dit onder continue begeleiding. Na het uitvoeren van bedrijfsactiviteiten gedurende één of twee jaar, weten zij immers of hun idee al dan niet 'levensvatbaar' is voor de markt. Dit zal hopelijk resulteren in een aantal goede initiatieven die groeien tot zelfstandige ondernemingen.

Kruisbestuiving

Het eerste jaar was uitsluitend gericht op studenten toegepaste economische wetenschappen en handelsingenieur. Volgend academiejaar wordt dit initiatief uitgebreid naar alle faculteiten van de Universiteit Hasselt. Een volgende fase is de samenwerking met de hogescholen: vooral uit de kruisbestuiving van diverse opleidingen kunnen mooie initiatieven openbloeien.

Door Ghislain Houben

Projecten

2006-2007: Durango

Durango richt zich op de modelbouwwereld en brengt een nieuwe wagen op de markt van de elektrische radiogestuurde autoracerij. Aangezien deze nieuwe auto momenteel hoge toppen scheert op talrijke kampioenschappen, zal Durango de nodige naambekendheid in het circuit opleveren.

2007: Intago

Intago Web Solutions is thuis in allerlei websolutions, van hosting tot database development, ... Intago staat voor hoogwaardige producten voor de professionele gebruiker, met een volledige service en een persoonlijke aanpak. Een van de belangrijkste activiteiten zijn kwalitatief hoogwaardige weboplossingen. Om een ideale dienstverlening te waarborgen, is Intago ook uitgerust met prima hard- en softwareafdeling waardoor er nog specifiek op de noden van de klant kan worden ingespeeld.

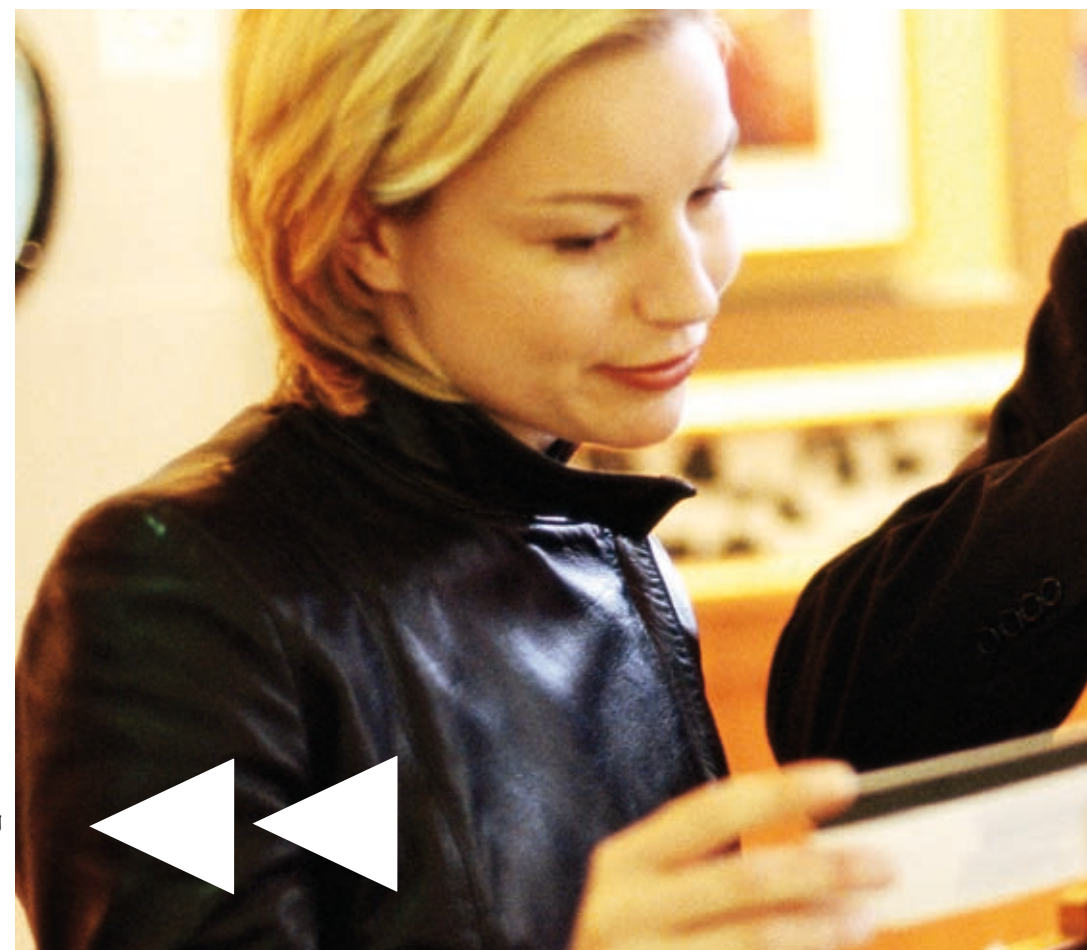
2007: UH Consulting Group

UH Consulting Group zal aan kwalitatief en kwantitatief marktonderzoek doen, en dit zowel voor reclamebureaus, overheidsbedrijven, marketingbureaus, handelsondernemingen als voor producenten van consumentenproducten. Hun dienstverlening verloopt van telemarketing tot de traditionele vragenlijsten. 'Kwaliteit tegen scherpe prijzen' wordt hierbij hoog in het vaandel gedragen. Door de samenwerking met HEC CG beschikt deze Consulting Group zowel over een Nederlandstalig als een Franstalig team voor hun onderzoek.

Randvoorwaarden

De NV Ondernemerstalent werkte een aantal randvoorwaarden uit om dit initiatief tot een succes te laten uitgroeien. Zo lopen de studenten zelf geen enkel financieel risico. Tevens is voorzien dat de studenten die aan dit initiatief deelnemen, een inpassing in hun studiecursus krijgen.

Tot slot zijn de initiatiefnemers ervan overtuigd dat deelname aan de NV Ondernemerstalent een pluspunt vormt voor verdere stappen in de toekomstige carrière van de student. Zo doen de deelnemers heel wat praktische ervaring op en kunnen ze aantonen dat ze creatief en zelfstandig kunnen werken.

Bizidee beloont beste jong ondernemingsplan in Vlaanderen

Veel potentieel ondernemerschap bij studenten

Op donderdag 24 mei 2007 werd in het auditorium van KBC Bank & Verzekering te Brussel de vijfde editie van de ondernemingsplanwedstrijd Bizidee afgesloten met een feestelijke prijsuitreiking.

Deze editie werd gewonnen door Innova Manure. Het bedrijf heeft een procedé ontwikkeld dat mest verder verwerkt tot loosbaar en herbruikbaar water en wint daarvoor nu 25.000 euro startkapitaal en zes maanden gratis bedrijfsruimte. De jury looft de uitvinding als erg belangrijk omdat Vlaanderen door Europa is veroordeeld voor een te hoog nitraatgehalte in het grond- en oppervlaktewater.

Innovatief idee

Een goed half jaar geleden en na een drie maanden durende sensibiliseringscampagne in de herfst van 2006, kreeg ondernemend Vlaanderen de opdracht om een innovatief idee te vertalen in een ondernemingsplan dat klaar is om de markt te veroveren. Niet minder dan 440 aspirant-ondernemers gingen de uitdaging aan. Zij dienden zich doorheen drie fases via idee en haalbaarheidsstudie naar een ijzersterk businessplan toe te werken. Daarbij werden ze bijgestaan door persoonlijke coaches, onder meer bankiers, consultants en ervaren bedrijfsleiders en een ondersteunend opleidingsparcours.

Jong Vlaanderen

Veelbelovend is dat dit jaar wederom heel wat deelnemers aan de wedstrijd in de leeftijdscategorie tussen 18 en 24 jaar zitten: een duidelijk teken dat jong Vlaanderen wil ondernemen! De starterplannen verdelen zich gelijkmatig over de diverse sectoren, van industrie en landbouw over energie en milieu, overheid en non-profit tot ICT, media en entertainment.

Zestien juryleden, specialisten in het beoordelen van businessplannen (o.a. van McKinsey & Company, KBC, KPMG, BAN Vlaanderen, VLAO, Creax, Participatiefonds en LRM), kozen uit de 70 projecten die de eindstreep haalden, het beste ondernemingsplan. Het meest marktrijpe project ontvangt 25.000 euro; de tweede en de derde plaats zijn goed voor geldprijzen van respectievelijk 10.000 en 5.000 euro. In de studentencategorie worden daarnaast nog eens drie prijzen uitgereikt ten bedrage van 5.000, 3.000 en 1.000 euro. Nieuw is dat in deze vijfde editie bijzondere aandacht uitging naar vrouwelijk ondernemerschap, met ondermeer een prijs van Kanaal Z voor het beste ondernemingsplan door een vrouwelijke deelnemster.

Door Ignace Lootvoet

Door Bruno Krekels en Elke Piessens

Vanaf mei 2007 neemt het Innovatiecentrum Limburg in nieuwe slagorde een frisse (door)start. Met de naamsverandering en een nieuwe onafhankelijke structuur, wil het Innovatiecentrum zich verder bekendmaken als hét regionaal en laagdrempelig aanspreekpunt voor Limburgse bedrijven met een innovatievraag.

Innovatiecentrum Limburg

Begeleiding van bedrijven en onderzoeksinstellingen

Naast informatie en advies, kan een ondernemer bij het Innovatiecentrum Limburg terecht voor de begeleiding van concrete innovatie-projecten en subsidieaanvragen of bij de zoektocht naar geschikte innovatie-partners. Hierbij doet het Innovatiecentrum beroep op een uitgebreid contactennetwerk binnen het bedrijfsleven, de werkgever-organisaties en beroepsfederaties, de risicokapitaalverschaffers, de onderzoekscentra en kennisinstellingen, en de overheden.

Nieuwe oplossingen voor nieuwe problemen

Vandaag telt het Innovatiecentrum Limburg vier ervaren adviseurs met elk hun eigen technische en bedrijfseconomische expertise. Drie extra adviseurs worden binnenkort nog aangeworven. De hoofddoelstelling van het project is bedrijven stimuleren om innovatiever te werken en om innovatieve producten of diensten aan te maken. De noodzaak is algemeen bekend: een groeiend aantal producten die momenteel op de markt komen, bestond vijf jaar geleden nog niet. Bovendien zijn er oude of nieuwe problemen die nieuwe oplossingen vragen...

Sinds de opstart onder de vleugels van de voormalige GOM Limburg, ongeveer vier jaar geleden, heeft het Innovatiecentrum Limburg reeds een 320-tal bedrijven begeleid. In het totaal werden bij een 130-tal bedrijven meer dan 170 concrete innovatietrajecten gestart. Er werden tot nu toe meer dan 120 projectdossiers voorbereid, meestal, maar niet uitsluitend, met een R&D-karakter. Hiervan is ondertussen ruim een vierde volledig gerealiseerd of afgerond door de betrokken bedrijven.

Synergie met activiteiten Interfacedienst

Met enerzijds het Innovatiecentrum als link vanuit de Limburgse bedrijven en anderzijds de Interfacedienst vanuit de Universiteit Hasselt en de Limburgse hogescholen als poort naar het onderzoek, is de brug van onderzoek naar ondernemerschap tevens symbolisch gevormd. Mogelijke synergieën waaraan reeds gedacht worden, zijn o.a. gezamenlijke infosessies onderzoek-industrie, het samenbrengen van vraag/aanbod of meer bepaald bedrijf/onderzoeksgroep, verdere begeleiding van concrete innova-

tieprojecten, het aanreiken van complementaire netwerken, enz.

Het Innovatiecentrum is gelegen op de Research Campus Hasselt, waar ook het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) gevestigd is. De vzw wordt 100 procent gesteund door IWT-Vlaanderen. Het Centrum kan daardoor kosteloos werken voor alle geïnteresseerden

Hebt u interesse of vragen rond innovatie, neem gerust vrijblijvend contact op. Zoals een Engels motto zegt: 'There is nothing more expensive than missed opportunities'.

Contact

Innovatiecentrum Limburg vzw
Tel. 011 29 20 97
E-mail: bruno.krekels@innovatiecentra.be

LAUREAAT

Laureaat in de studentencategorie van de vorige editie van Bizidee was Bob Claes, student TEW aan de UHasselt. Hij kaapte de hoofdprijs weg in de studentencategorie, zijnde 5.000 euro cash en tal van naturaprijzen. Intussen werd zijn project bij het begin van het academiejaar 2006-2007 goedgekeurd bij de NV Ondernemerstalent (meer over dit initiatief leest u in het vorige artikel.)

Dit jaar schreven zich opnieuw een tiental studenten van UHasselt in met een idee. Uiteindelijk haalde Frederic Huls, student TEW aan de UHasselt, de top 10 met zijn project LadyTimer, een hip opbergdoosje voor de pil, dat vrouwen door middel van een biep- en trilsignaal eraan herinnert dat ze hun pil moeten innemen.

Open Innovatie:

COÖRDINEREN VAN ONDERZOEK VIA EEN PLATFORM

Sinds Henry Chesbrough in 2003 de term ‘open innovatie’ introduceerde, is de belangstelling voor deze nieuwe manier van innoveren pijlsnel gestegen. Ook aan Europa en Vlaanderen gaat deze trend naar een open manier van innoveren niet voorbij.

Door Wim Vanhaverbeke

Professor Wim Vanhaverbeke: “De logica waarop open innovatie steunt is vrij simpel, maar de meeste bedrijven die open innovatie toepassen, ondervinden aanzienlijke moeilijkheden bij het implementeren ervan. De overgang van gesloten naar open innovatie is veel zwaarder en moeilijker dan eerst verwacht werd.”

Open innovatie houdt in dat bedrijven zowel interne als externe bronnen combineren voor de ontwikkeling en het op de markt brengen van nieuwe innovaties. Dit betekent dat bedrijven bij de ontwikkeling en commercialisering van nieuwe en/of verbeterde diensten of producten extern gegenereerde kennis aanwenden om hun eigen innovatieprocessen te verbeteren en te versnellen. Daarnaast vermarkten ze eigen, ongebruikte technologie aan andere bedrijven via licenties en spin-offs. Hierdoor wordt extra waarde gecreëerd voor de aandeelhouders.

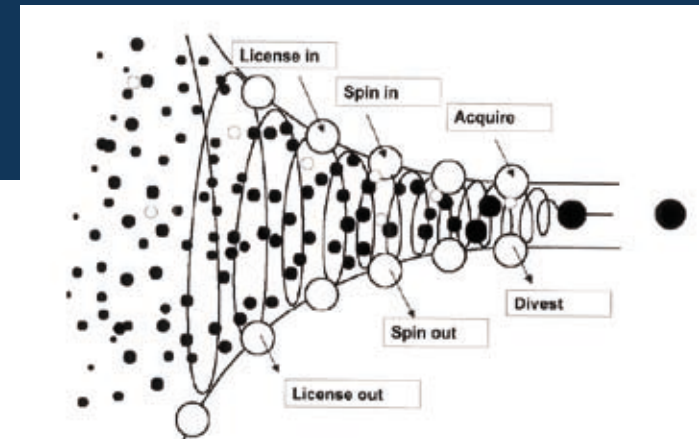
Outside-in en inside-out bewegingen

Open innovatie is een dynamisch proces waarin bedrijven niet alleen via de klassieke interne R&D maar ook via relaties met externe partners nieuwe kennis/technologie kunnen assimileren en integreren. Door te investeren in andere (startende) bedrijven en te participeren in kennisnetwerken kan de organisatie nieuwe kennis sneller en beter absorberen. Door het lanceren van nieuwe bedrijfjes (spin-offs) en/of het verkopen van kennis en technologie in de vorm van licenties kan de organisatie deze brede kennisbronnen naar nieuwe markten brengen.

Open innovatie bestaat dus uit twee stromen: het van buiten naar binnen brengen van innovaties (de zogenaamde outside-in beweging) en het van binnen naar buiten brengen (de zogenaamde inside-out beweging) van innovaties.

Om toegang te krijgen tot externe bronnen van ideeën en technologieën, heeft een bedrijf verschillende mogelijkheden. In de eerste plaats gaan ondernemingen strategische allianties aan met hun leveranciers, klanten of bedrijven met complementaire kennis om zodoende een nieuw product te ontwikkelen.

Een bekend voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen Philips en Sara Lee, die tot de ontwikkeling van de Philips Senseo heeft geleid. Naast het aangaan van strategische allianties, is er recentelijk ook meer aandacht voor *corporate venturing*: dit is het investeren van durfkapitaal door grote, internationale ondernemingen om strategische redenen. In *corporate venturing* investeert men in start-ups die nieuwe technologieën ontwikkelen die van strategisch belang zijn omdat

Figuur: Een dynamisch model van open innovatie.
(Bron: Kirschbaum, R. 2005, Open Innovation in Practice, Research-Technology Management, 48(4): 24-28.)

Wim Vanhaverbeke studeerde filosofie en economie aan de KULeuven (1979-1986). In 1995 behaalde hij aan de IESE Business School in Barcelona – Universidad de Navarra zijn doctoraat in Business and Administration met een proefschrift over ‘Innovation and competition: R&D investments, global diversification, and networking strategies’. Momenteel doceert hij o.m. ‘strategie en innovatie’, ‘management van veranderingen’ en ‘internationaal management’ aan de Universiteit Hasselt. Hij is tevens als onderzoeker verbonden aan de Technische Universiteit Eindhoven.

Hij is lid van de editing board van internationale tijdschriften zoals Strategic organization, Journal of Engineering and Technology Management en International Journal of Technology Marketing. Samen met Henry Chesbrough (UC Berkeley) en Joel West (San Jose University) publiceerde hij onlangs een boek ‘Open Innovation: Researching a New Paradigm’ bij Oxford University Press. Een nieuw boek i.s.m. Henry Chesbrough, en Oliver Gassmann (University of St. Gallen) over het organiseren en implementeren van Open Innovatie is in de maak tegen eind 2008. Ten slotte werkt hij mee aan de oprichting van een European Center for Open Innovation dat in de tweede helft van 2007 van start gaat.

ze de productportfolio van de multinational kunnen versterken. Door zo’n financiële participatie kan men nieuwe technische ontwikkelingen vanuit een voordelige positie volgen.

Naast start-ups en universiteiten als technologische ‘toeleverancier’ mag men de rol van de klanten en/of de eindgebruiker bij het innoveren niet uit het oog verliezen. Verder groeit het belang van licenties om extern ontwikkelde technologie te exploiteren. Deze snelle groei van inter-organisationale samenwerking leidt op zijn beurt tot het ontstaan van gespecialiseerde bedrijven die een brokerfunctie vervullen in de technologiemarkt: nieuwe media, zoals het internet, spelen daarbij een cruciale rol. Denk bijvoorbeeld aan Ideagora’s zoals Innocentive en Ninesigma, waar probleemhebbers en probleemoplossers via het internet wereldwijd samen gebracht worden om tot creatieve oplossingen te komen.

Aan de andere kant is er de inside-out beweging, waardoor ideeën of technologieën die niet binnen de strategie van de organisatie passen buitenshuis verder ontwikkeld kunnen worden of in licentie gegeven kunnen worden. Een succesverhaal van een dergelijke spin-off is natuurlijk ASML, dat eind jaren ‘90 door Philips verzelfstandigd werd. Een meer recent voorbeeld is Liquavista (www.liquavista.com).

De organisatie van open innovatie: het struikelblok voor veel bedrijven

Gedreven door een aantal succesverhalen in de pers zijn heel wat ondernemingen aan het experimenteren met open innovatie. En wat blijkt ... dat kan erg tegenvallen. De logica waarop open innovatie steunt is vrij simpel, maar de meeste bedrijven die open innovatie toepassen ondervinden aanzienlijke moeilijkheden bij het implementeren ervan. De overgang van gesloten naar open innovatie is veel zwaarder en moeilijker dan eerst verwacht werd.

Vooreerst ondervinden bedrijven heel wat problemen om een ‘partner of choice’ te zijn. Ondernemingen die succesvol open innovatie toepassen hebben zonder uitzondering een stevige reputatie ontwikkeld die andere organisaties aanzet om zich volop in hun OI-initiatieven te engageren. Ten tweede moeten de inspanningen van bedrijven om extern ontwikkelde technologie te scouten en te absorberen sterk gekoppeld worden aan de bedrijfsstrategie. Ten derde is het succes van open innovatie erg afhankelijk van het netwerkvermogen van managers en het personeel. Open innovatie kan dus niet succesvol aangeboord worden zonder een stevige ommezwaai in het HRM-beleid. Ten slotte veronderstelt open innovatie dat bedrijven in staat zijn om eigen competenties en technologische knowhow in lijn te brengen met die van andere bedrijven of organisaties om nieuwe producten of diensten snel op de markt te brengen.

OPEN INNOVATIE

Door het opzetten van een waardenetwerk met verschillende partners (complementors) creëren deze organisaties samen vanuit de gebundelde competenties nieuwe producten of diensten op de markt.

Het organiseren van het Europees onderzoek over Open Innovatie

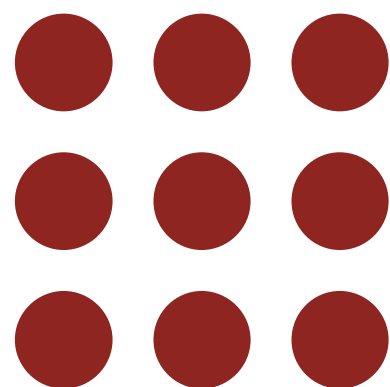
Er is duidelijk sprake van een bewustwording bij het bedrijfsleven ten aanzien van het belang van 'Open Innovatie' maar tegelijkertijd kampen dus veel bedrijven met managementproblemen bij de concrete implementatie ervan. Open innovatie vraagt om andere managementvormen, kennis en competenties dan de gebruikelijke 'gesloten' innovatie; Management van externe relaties is totaal anders dan het interne management van het bedrijf. De meeste ondernemingen zijn dan ook op zoek naar goede voorbeelden, best practices en management tools om op deze wijze hun innovatieprestatie te verbeteren.

Door het oprichten van het **'European Open Innovation Center'** (EOIC) willen we tegemoet komen aan de groeiende nood van bedrijven en andere stakeholders om managementproblemen rond open innovatie op een gestructureerde wijze aan te pakken. Het EOIC richt zich op vier doelgroepen: bedrijven, overheden, de academische wereld en adviesbureaus.

Het Centrum heeft drie kerntaken. In eerste instantie is het een platform waar de vier doelgroepen elkaar kunnen vinden om rond 'open innovatie'-managementproblemen te werken. Bedrijven bijvoorbeeld kunnen rond een bepaalde thematiek leren van elkaar (benchmarking, kennisuitwisseling, etc.) of ze kunnen via een onderzoeksproject de expertise aanwenden van Europese wetenschappers die gespecialiseerd zijn in deze materie. Nieuwe management tools kunnen dan weer met

een selecte groep van adviesbureaus ontwikkeld worden. Ten tweede bouwt het EOIC zelf expertise op vanuit zijn platformfunctie. Slechts een deel van de expertise kan intern ontwikkeld worden. Een belangrijk deel van de competitieve sterkte van het centrum wordt gevormd door het aantrekken van topexperten uit Europa (en mogelijk uit andere werelddelen). Daarom is het ook de bedoeling (als laatste taak) om een *'European Network of Excellence'* uit te bouwen waarin wetenschappers in Europa zowel fundamenteel als toegepast onderzoek over Open Innovatie in een stroomversnelling brengen.

Het EOIC zal gedurende de eerste twee jaren een Vlaams-Nederlands initiatief zijn waarna zo snel mogelijk gezocht wordt naar een tijdelijke financiering vanuit de EU om het Europese Netwerk ten volle te kunnen realiseren. Na 4-5 jaar moet het centrum vanuit zijn verschillende activiteiten voldoende inkomsten kunnen genereren om zelfbedruipend te zijn.

<http://www.openinnovation.eu>

**Open Innovatie:
noodzaak of loze kreet?**

'Open Innovatie', het concept komt van de Amerikaan Henry Chesbrough. Gedaan met de 'ivoren torens' bij universiteiten of bedrijven, intense samenwerking en interactie zijn nu het motto. Dit zou eigenlijk vanzelfsprekend moeten zijn. Succesvolle innovatie vraagt steeds meer diversiteit in kennis. Een geïsoleerde aanpak baat niet meer.

Joseph Schumpeter, de innovatiegoeroe van het eerste uur stelde al eerder vast dat innovatie het resultaat is van 'Neue Combinationen' van kennis. Dus ook van nieuwe combinaties tussen kennisactoren.

Het IWT is hier al langer van overtuigd en de meeste van zijn programma's sturen bewust aan op samenwerking tussen actoren, 'over de muren heen' van het eigen bedrijf of van de eigen onderzoeksinstelling.

In tegenstelling met wat soms gedacht wordt vloeien de middelen van het IWT (280 miljoen euro in 2007) niet in de eerste plaats rechtstreeks naar bedrijven. Ongeveer 36 procent van het budget gaat naar steun aan bedrijfsprojecten (inclusief het KMO-Programma); 33 procent naar strategisch basisonderzoek (incl. doctoraatsbeurzen); 16 procent naar projecten van collectief onderzoek en 6 procent naar kennisdiffusie. Naar aard van de projectuitvoerders gaat 62 procent van de IWT-middelen naar kennisinstellingen tegenover 30 procent naar bedrijven.

Toch heeft het IWT als opdracht om innovatie in Vlaanderen te bewerkstelligen, dit wil zeggen de omzetting van kennis in economisch (of maatschappelijk) nuttige valorisatie. En dat moet in de allereerste plaats door de bedrijven zelf gerealiseerd worden. Maar de verdeling van de IWT-middelen geeft dan ook aan dat de innovatieprestatie van heel wat meer afhankelijk is dan van rechtstreekse steun aan bedrijven. Die hebben ook nood aan collectief opgebouwde en toegankelijke kennis. Dat vereist uiteraard samenwerking.

Maar effectief samenwerken is een zorg van elke dag. Ruim beleden maar in de praktijk iets moeilijker gerealiseerd. Als daar in belangrijke mate het innovatiesucces van afhangt, kunnen we ons niet neerleggen bij samenwerking als *'window dressing'*.

De roep naar bijkomende O&O-kredieten van de overheid klinkt steeds luider. Maar de belastingbetaler die ervoor opdraait heeft ook recht om er een substantiële economische of algemeen maatschappelijke return van te verwachten, zij het op termijn. En dat kan maar waargemaakt worden via een aanpak van 'open innovatie'. Dus ook via de bereidheid om andere actoren dan de eigen onderzoeksgemeenschap te laten meebeslissen over de onderzoeksprioriteiten.

Meer O&O-budgetten op voorwaarde van een bereidheid tot meer samenwerking en inspraak, dat is de prijs.

Door Paul Zeeuwts

IWT in een notendop

Het IWT is een overheidsinstelling die in 1991 werd opgericht door de Vlaamse Regering ter ondersteuning van technologische innovatieprojecten in Vlaanderen. In 2006 verleende het IWT in totaal 230 miljoen euro subsidies aan innovatiesteun binnen bedrijven, organisaties, onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Voor KMO's is er een op maat gemaakt KMO-Programma. Naast financiële steun helpt het IWT bedrijven o.a. bij het vinden van de juiste informatie, bij het zoeken naar partners in binnen- en buitenland, en bij de voorbereiding van projecten in internationale programma's.

Innovatie, ondernemerschap en netwerking

Iedereen, zelfs onze politieke leiders komen ons dagelijks vertellen dat innovatie, ondernemerschap en netwerking zo belangrijk zijn voor de groei van onze economie of noemen we het toch maar liever de kenniseconomie?

Al op de Europese top in Lissabon, in maart 2000, kwamen de Europese regeringsleiders tot de conclusie dat het de hoogste tijd was voor de Europese economie om aan een ernstige inhaalbeweging te beginnen. Innovatie en ondernemerschap zouden hierin centraal moeten staan zodat Europa in 2010 tot de beste kenniseconomie in de wereld zou behoren.

Ontwakende tijgers

Kan Europa tegen 2010 terug competitief worden of zal het verder geplet worden tussen het economisch geweld van het flexibele en dynamische Amerika en het agressief groeiende Azië met ontwakende tijgers zoals China en India?

Als het gaat over innovatie denken we spontaan aan die nieuwe kenniseconomie opgebouwd rond micro-elektronica en nano-elektronica, denken we aan de nieuwe ontwikkelingen in de biotechnologie of life-sciences, aan bio-informatica of bio-silicon, denken we aan nieuwe materialen en denken we uiteraard aan een steeds vernieuwende informatietechnologie of ICT.

Competitie

In deze 21e eeuw weten we maar al te goed dat de opgedane kennis exponentieel zal toenemen en dat innovatie zal instaan voor 90 procent van al de nieuwe producten en diensten. Het hoeft dan ook niet gezegd te worden dat innovatie steeds sneller en sneller zal gaan of met andere woorden dat de competitie steeds harder wordt. Competitie met andere kennisregio's in Europa, competitie met de ons bekende kennisregio's in de Verenigde Staten maar ook de competitie met de nieuwe kennisregio's in de Aziatische landen. Innovatie zal niet alleen sneller gaan; het is ook een fenomeen dat steeds meer multidisciplinair wordt. Nooit eerder in de geschiedenis van de mensheid zag men dat verschillende disciplines uit fysica, chemie, geneeskunde, engineering zullen gaan samenwerken om nieuwe producten of diensten te ontwikkelen. Hierbij dan ook nauw aansluitend het fenomeen van intellectuele eigendom, vrij vertaald het beschermen van kennis door het nemen van patenten. Ook dit fenomeen is in een stroomversnelling gekomen en is een onmisbaar element geworden in het kenniseconomiegebeuren.

Netwerking

Vandaag gaat innovatie erg hand in hand met ondernemen of noem het ondernemerschap. Ook hier zijn merkwaardige verschillen te noteren vergeleken met vroeger. In het begin van de 20e eeuw hadden we in Europa en zeker in ons land grote ondernemers. Denken we maar aan Baekeland, Solvay, Gevaert of Bekaert om er slechts enkele te noemen. Het voordeel van deze briljante ondernemers was dat ze veel meer tijd kregen om hun nieuwe ideeën uit te werken en te vervolmaken. Er was ook minder geld nodig om hun ideeën uit te werken. De ondernemer van vandaag krijgt die tijd niet meer want de competitie is uitermate groot geworden. Daarenboven heeft deze jonge ondernemer veel meer geld nodig om zijn nieuw product te ontwikkelen en om later zijn product op die steeds complexere wereldmarkt te krijgen. Er wordt dan ook nog eens verwacht dat hij niet alleen een goed technoloog is, maar ook een goed zakenman en dat hij zich snel laat omringen door een professioneel team en hier komt dan het belang van de netwerking naar voren.

Door Martin Hinoul

Nooit eerder werd er meer belang gehecht aan netwerking en iedereen weet dat het vrijwel onmogelijk is om succesvol te worden zonder die professionele netwerken. De Europese kennisregio's en de Vlaamse regio's in het bijzonder zullen zich dan ook sterker rond dit soort van vernieuwing moeten organiseren. Dit vereist een andere manier van denken, noem het een 'ondernemend denken', gekenmerkt door een constructieve aanpak en heel veel enthousiasme

Martin Hinoul is doctor in de wetenschappen. Na zijn doctoraat aan de KULeuven werkte hij van 1972 tot 1983 voor Bell Telephone. Van 1984 tot 1990 was hij technologisch attaché bij het Belgisch Consulaat Generaal te Los Angeles, een functie die hij van 1990 tot 1998 zou uitoefenen vanuit de Belgische Ambassade de Washington DC. In 1998 keerde hij als business development manager van KULeuven R&D terug naar zijn oude Alma Mater. Van 2001 tot 2003 was hij de kabinetschef van Vlaams minister van Economie Jaak Gabriëls. Sinds 2004 is Hinoul onafhankelijk consultant, maar hij blijft nauw betrokken bij de economische ontwikkelingen van de kennisregio Leuven. In 1999 kreeg zijn boek 'Silicon Valley' veel aandacht. In 2005 kwam bij de uitgeverij De Cavalerie zijn boek uit over de 'Kenniseconomie Europa' dat met al de heisa rond Lissabon 2010 een schot in de roos werd. In maart van dit jaar verscheen zijn nieuw boek over China: 'De dreiging van de draak: waan of waarheid'.

KORT nieuws

Rechten start in 2008

Op 22 mei 2007 heeft de Nederlands-Vlaamse Accreditatie-Organisatie (NVAO) de kwaliteit van de nieuwe bacheloropleiding in de rechten positief beoordeeld.

In september 2006 bevestigde de Vlaamse Erkenningscommissie al dat de nieuwe opleiding inspeelt op een maatschappelijke behoefte en een positieve bijdrage kan leveren aan de kennissamenleving en de arbeidsmarkt. Verwacht wordt dat de overheid de gezamenlijke opleiding van de universiteiten van Hasselt, Maastricht en Leuven nu snel definitief zal erkennen, nu de NVAO een positief rapport heeft uitgebracht over de kwaliteit.

Keurmerk

De NVAO is een bij verdrag tussen Nederland en Vlaanderen opgerichte publieke instelling die in beide regio's de kwaliteit van het hoger onderwijs waarborgt. Met haar positieve beoordeling heeft deze onafhankelijke organisatie te kennen gegeven dat de rechtenopleiding voldoet aan vooraf bepaalde kwaliteits- en niveauvereisten. Zij is daarmee voorzien van een onderwijskeurmerk, een objectieve bevestiging die studenten en werkgevers ervan verzekert dat de opleiding de internationale standaarden voor academische opleidingen behaalt.

Studieprogramma en onderwijsmodel

De nieuwe bacheloropleiding onderscheidt zich van de andere Vlaamse rechtenopleidingen door haar studieprogramma en haar onderwijsmodel. Zo benadrukt de opleiding het belang van EU-recht en van rechtsvergelijking bij de studie van het Belgisch recht. Op die manier maken studenten meteen van bij de start van de opleiding kennis met het Europese perspectief. Verder biedt de opleiding onderwijsvormen aan die ervan uitgaan dat de studenten tijdens hun opleiding een steeds grotere mate van zelfstandigheid en competentiegroei aankunnen; de leerstof wordt ingeleid en besproken aan de hand van zelfstudieopdrachten en aan de hand van op de praktijk gebaseerde casussen. Kleinschaligheid en actieve begeleiding van het leerproces staan daarbij centraal. De opleiding draagt dan ook echt een tUL-stempel.

Start in september 2008

Hoewel het licht nu dus op groen staat, hebben de drie universiteiten toch al besloten de daadwerkelijke start van de opleiding te verschuiven naar september 2008. Dit biedt ruime gelegenheid voor onder andere de promotie van de opleiding, de aanwerving van nieuwe docenten en de verdere voorbereiding van het onderwijs. Het onderwijs zelf vindt plaats op de campus in Diepenbeek en wordt gezamenlijk verzorgd door de drie partners.

Na de bacheloropleiding kunnen afgestudeerden doorstromen naar de (nog te ontwikkelen) eigen masteropleiding aan de tUL of naar masteropleidingen in de rechten van de universiteiten van Leuven en Maastricht. De tweejarige masteropleiding van de tUL/UHasselt zal starten in 2011-2012, aansluitend op de bacheloropleiding.

Meer info www.uhasselt.be/onderwijs

KORT nieuws

UHasselt en KULeuven gaan intensiever samenwerken

De Universiteit Hasselt en de KULeuven gaan een 'strategische alliantie' vormen om hun onderwijsaanbod te optimaliseren. De samenwerking betreft ook de wetenschapsparken van Diepenbeek en Waterschei. De KULeuven overweegt universitaire diensten op te richten in de Limburgse ziekenhuizen Virga Jesse en ZOL Genk.

Als gevolg van een samenwerkingsakkoord over onze rechtenopleiding gaan beide universiteiten nu nog intensiever samenwerken op diverse terreinen. "We blijven twee onafhankelijke universiteiten met eigen bestuursorganen, maar we willen wel het pad effenen voor een wederzijdse samenwerking," zegt rector Luc De Schepper.

Inhoudelijk willen de twee universiteiten hun opleidingen op elkaar afstemmen. Zo zullen de bacheloropleidingen van de UHasselt naadloos aansluiten op de masters van de KULeuven. "Een student geneeskunde kan na zijn bachelor in Hasselt zonder problemen verder studeren in Leuven. Door deze samenwerking erkennen we de kwaliteit van elkaars opleidingen," aldus rector De Schepper.

Hasseltse assistenten en doctoraatsstudenten zullen ook toegang hebben tot het technologische platform 'doctoral school' van de KULeuven. Ook tijdelijke uitwisselingen van docenten en studenten zijn volgens de rector mogelijk.

Integratieprijs van de Turkse Unie van België

De Universiteit Hasselt kreeg op 25 april 2007 de tweejaarlijkse integratieprijs van de Turkse Unie van België. "Voor de bijzondere inspanningen om jongeren van anderstalige afkomst te helpen bij universitaire studies", zegt stichter-secretaris Ahmet Arkan. Onze vicerector nam tijdens een academische zitting in het Hasseltse Cultuurcentrum de prijs in ontvangst uit handen van de minister van Integratie Marino Keulen.

"De UHasselt is heel bekommerd voor gelijke onderwijskansen voor iedereen. Zo hebben ze bijvoorbeeld extra mogelijkheden gecreëerd om Turks of Italiaans als derde taal aan te bieden. En dat weten wij bijzonder te waarderen. Daarom krijgt de UHasselt deze Integratieprijs", aldus Ahmet Arkan.

Vijf tot zeven procent van de studenten aan de UHasselt zijn van allochtone, zeg maar Italiaanse of Turkse, afkomst. Dat moeten er volgens de vicerector Mieke Van Haegen-

doren minstens 15 procent worden. "Dat is de juiste afspiegeling van de studentenbevolking in onze provincie. Iedere jongere die ASO met succes doorloopt en vier uur wiskunde heeft gekregen, moet in staat zijn aan onze universiteit te starten. Dat betekent dat we hun familie nog beter onze onderwijsstructuren moeten bijbrengen en hen het belang van studie doen inzien."

Tijdens een kort dankwoord zei de vicerector dat ze zeer blij is met deze prijs: "Dit is een erkenning van ons diversiteitsbeleid: de inspanningen die we de jongste jaren doen voor meer instroom, doorstroom én uitstroom van allochtone jongeren. Dat past trouwens volledig in de traditie van onze unief: in het begin van de jaren zeventig zijn we opgericht om de deelname van jongeren aan hoger onderwijs te verhogen, nu moeten we die oefening opnieuw maken voor allochtone jongeren."

KORT nieuws

KORT nieuws

Limburg krijgt grootste MS-onderzoekscentrum

Universiteit Hasselt, de Provinciale Hogeschool Limburg en het Revalidatie- en MS-Centrum Overpelt (de vroegere MS-kliniek) gaan samenwerken om het onderzoek naar multiple sclerose te verbeteren. Zo krijgt de UHasselt bijvoorbeeld makkelijker weefsel van patiënten, voor de kliniek is het belangrijk dat ze de nieuwste doorbraken meteen kan toepassen. Door het akkoord ontstaat het grootste MS-onderzoekscentrum in ons land.

MS is een ziekte die zowat één op duizend jonge volwassenen treft en leidt tot toenemende verlamningsverschijnselen. In ons land lijden zowat 10.000 mensen aan multiple sclerose. Het Biomedisch Onderzoeksinstituut van UHasselt is al jaren

trendsetter in het onderzoek naar MS, en sinds twee jaar hebben ze ook de handen in elkaar geslagen met onderzoekers van de opleiding kinesithérapie van de PHL. "Maar voor de uitbouw van het MS-onderzoek hebben we een sterke partner met veel ervaring in de behandeling van MS-patiënten nodig", zeggen Piet Stinissen (UHasselt) en Bert Op 't Eijnde (PHL). Die partner hebben ze nu gevonden in de MS-kliniek in Overpelt, waar al 30 jaar patiënten worden behandeld.

Professor Stinissen: "Wij vertrekken vanuit de labo's, in eerste instantie worden de ontwikkelingen getest op proefdieren. Maar door de samenwerking met de kliniek zijn meer toepassingen mogelijk."

Het is een win-winsituatie voor de 3 partners: het MS-Centrum kan bij de unief en de hogeschool terecht voor bijscholing van het personeel. "Het is belangrijk dat de zorg voor de patiënten gebeurt volgens de laatste ontwikkelingen", zegt directeur Patrick Groenen. Voor de PHL betekent het ook een uitbreiding van de bestaande samenwerking met Overpelt, rond nieuwe revalidatietechnieken en extra stagemogelijkheden voor de studenten kine en ergotherapie. Het akkoord werd op 22 juni getekend. Het is de bedoeling als grootste onderzoekscentrum - met Europese steun - te gaan samenwerken over de grenzen heen.

20 jaar Vlaamse Olympi@de van het Frans

Olyfran-Vlaanderen ontstond in 1987 als 'La Tour Eiffel'. Initiatiefnemers waren een groep Limburgse leraars Frans verenigd in de pas door professor Willy Clijsters terug gelanceerde DiWeF (didactische werkgroep Frans). Hun doel: meer animo brengen in het onderwijs van het Frans door middel van een uitdagende taalwedstrijd voor de eindjaren van het secundair onderwijs. Het was onmiddellijk raak, want er daagden meer dan 1000 deelnemers op, zelfs uit het verre Menen. Het bescheiden opzet groeide snel uit tot iets unieks: alle Vlaamse uniefs samen verenigd in een initiatief dat opstond voor alle netten, alle studierichtingen, alle provincies, jongens en meisjes ... en dat dit al 20 jaar volhoudt!

Het toenemend succes bracht ook meer sympathie en steun. Zo kan Olyfran-Vlaanderen momenteel rekenen op het departement Economie, Wetenschap en Innovatie en op de gulle sponsoring van Ethias-bank&verzekering. Daarnaast steunen allerlei ambassades, openbare instanties, educatieve uitgeverij in natura. Het is een boeiende mix van publieke en private sponsors.

Met deze 20ste editie bracht Olyfran-Vlaanderen meer dan 6200 leerlingen in competitie uit ongeveer de helft van alle Vlaamse secundaire scholen. In totaal waren er al meer dan 91.000 deelnemers. De drie top-laureaten gaan voor een maand naar Québec, ook een leraar mag voor drie weken

naar Montréal, andere top-laureaten gaan op avonturentreintocht met interrail. Ondertussen verovert Olyfran de wereld. De vragen die jaarlijks door vier interuniversitaire commissies opgesteld worden, staan na afloop gratis ter beschikking op www.olyfran.org. Iedereen kan er zich mee testen of oefenen.

Het centrale secretariaat van Olyfran-Vlaanderen wordt verzorgd door de Universiteit Hasselt. De wetenschappelijke en organisatorische coördinatie is in handen van de professoren Willy Clijsters en Martine Verjans. Zij kunnen daarbij steunen op meer dan 40 vrijwillige medewerkers.

NV COMM-ART

De Raad van Bestuur keurde de participatie van de Universiteit Hasselt in de nv COMM-ART International goed. De nv COMM-ART International is een spin-offbedrijf van de UHasselt vanuit het onderzoeksinstituut 'Centrum voor Toegepaste Linguïstiek' (CTL). Oprichters zijn de Universiteit Hasselt, Willy Clijsters, Martine Verjans, Danny Brouwers, bvba Brainlane, cvba Pluriling en de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM). nv COMM-ART International zal zich voornamelijk richten op het verkopen van gespecialiseerde software, ontwikkeld om gebruikers op manager-niveau via Begeleid Zelfstandig Leren op de juiste manier te leren communiceren in elke situatie waar zij beroepshalve mee geconfronteerd worden en dit rekening houdend met de culturele achtergrond van de gesprekspartner.

Derde regattawinst voor UHasselt

Driemaal is scheepsrecht. In dit geval zeer letterlijk te nemen, want de UHasselt heeft voor de derde keer op rij de studentenregatta gewonnen. In een spannende strijd haalde ons team het voor dat van de XIOS Hogeschool Limburg, de Provinciale Hogeschool Limburg en de Katholieke Hogeschool Limburg.

Oprichting Doctoraatsfonds

De Raad van Bestuur keurde de oprichting van een doctoraatsfonds goed. Voor dit doctoraatsfonds worden jaarlijks 450.000 euro BOF-middelen (Bijzonder Onderzoeksfonds) vastgelegd. Hiermee kunnen elk jaar een drietal nieuwe doctoraatsbeurzen worden opgestart zodat na vier jaar, en dus op kruissnelheid, twaalf bijkomende doctoraatsbeurzen toegekend worden. Dit doctoraatsfonds houdt rekening met de individuele kwaliteiten van de kandidaten. Het is de bedoeling om goede kandidaten aan te trekken of te behouden en tegelijkertijd het aantal doctoraten jaarlijks te verhogen zodat we gelijke tred houden met de andere Vlaamse universiteiten.

Modernisering gebouwen campus Diepenbeek

Het oude hoofdgebouw op de campus Diepenbeek krijgt een moderner jasje. De plannen zijn van architectenbureau Jaspers & Eysers. De werken starten medio 2008; de kostprijs wordt geraamd op ruim 5 miljoen euro.

Het hoofdgebouw gaat de hoogte in, krijgt een opvallende glazen ingang en moet de omgeving visueel domineren. De agora in het gebouw wordt moderner en transparanter. De zitkuil wordt zo aangepast dat ze als theater of expositie kan fungeren. Verder zullen lichtkoepels en kleurrijke muren zorgen voor een aangename sfeer in de 'grote straat' naar de leslokalen en labo's. De binnentuinen worden heraangelegd en zullen toegankelijk worden. Ook bibliotheek, cafetaria en labo's krijgen een supermoderne look. Voor het gebouw wordt er een aantrekkelijk plein aangelegd. Op de campus is inmiddels de bouw begonnen van een proefdierencentrum, een ruimte voor de opslag van gassen en vloeibare stikstof. De verbouwing van de labo's en kantoren van het Biomedisch Onderzoeksinstituut zijn ook al gestart.

© M&J. Jaspers - J. Eysers & Partners

KORT nieuws

Universiteit Hasselt Magazine is het infoblad van de Universiteit Hasselt.

Het verschijnt viermaal per jaar en is gratis voor alle geïnteresseerden in universitair onderwijs en onderzoek.

Universiteit Hasselt Magazine is de opvolger van het LUC-Nieuws (1981-2005).

colofon

Redactieraad

Luc De Schepper | Betty Goens | Marie-Paule Jacobs |
Geert Molenberghs | Marjan Vandersteen |
Mieke Van Haegendoren | Ingrid Vrancken

Eindredactie

Ingrid Vrancken | Communicatieverantwoordelijke UHasselt
m.m.v. Elke Piessens | Stafmedewerker interfacedienst

Vormgeving

Gisèle Doise | Grafisch medewerkster UHasselt

Foto's

Marc Withofs | Fotograaf UHasselt
Mine Dalemans | Freelance journaliste
en anderen

Secretariaat

Linda Bradt | Administratief coördinator UHasselt

Druk

Drukkerij Profeeling | Beringen

Verantwoordelijke uitgever

Marie-Paule Jacobs | Beheerder UHasselt

Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek | Agoralaan – Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek

tel.: 011 26 81 11

fax: 011 26 81 99

Echte passie is nooit vrijblijvend.

wetenschappen>informatica>
toegepaste economische
wetenschappen>verkeers-
kunde>geneeskunde en
biomedische wetenschappen
>lerarenopleiding

KIES VOOR DE UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST

INFONAMIDDAG: MAANDAG 27 AUGUSTUS 2007 VAN 14.30 UUR TOT 17.00 UUR

universiteit
hasselt

